

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny

dla Szkoły Podstawowej nr 72 w Krakowie

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 72 w Krakowie
uchwalony przez Radę Rodziców SP nr 72 w Krakowie uchwałą
nr 2/2017/2018
w dniu 2.10.2017
pozytywnie zaopiniowany i przyjęty uchwałą Rady Pedagogicznej
nr 23/09/10/2017
w dniu 9.10.2017
do realizacji od roku szkolnego 2017/2018

Samorząd Uczniowski ***Dyrektor*** ***Rada Rodziców***

Przewodniczący Rady Pedagogicznej

I ZAWARTOŚĆ

Lp.	Dział	Numery stron
I	Zawartość	2 - 3
II	Podstawa prawna	4 - 6
III	Wprowadzenie	7 - 8
IV	Identyfikacja problemu	9
V	Diagnoza środowiska szkolnego	10 - 14
VI	Cele i założenia działań wychowawczo-profilaktycznych	15 – 19
VII	Sposób realizacji programu	20
VIII	Metody i formy realizacji programu	21 - 22
IX	Adresaci programu i struktura oddziaływań	23
X	Realizatorzy programu	23 – 25
XI	Przewidywane efekty planowanych działań	26 - 27
XII	Ewaluacja	28
XIII	Plan działań wychowawczo-profilaktycznych	28 - 135
1	Plan działań dla klasy I	30 – 41
2	Plan działań dla klasy II	42 – 53
3	Plan działań dla klasy III	54 – 65
4	Plan działań dla klasy IV	66 – 77
5	Plan działań dla klasy V	78 – 88
6	Plan działań dla klasy VI	89 – 102
7	Plan działań dla klasy VII	103 - 117
8	Plan działań dla klasy VIII	118 - 135
9	Szkoła dla rodziców - tematy spotkań klasowych z rodzicami uczniów klas I-VIII	136 - 137
XIV	Literatura	138 - 141
XV	Załączniki	
	Programy i treści realizowane w ramach programu wychowawczo-profilaktycznego	
1.	Śnieżnobiały uśmiech. Przygody gwiazdek w kosmosie	
2.	Program profilaktyczno-wychowawczy: „Ja, Ty. My”	
3.	Żyj bezpiecznie” program profilaktyki i zapobiegania skutkom oparzeń	
4.	Radosny uśmiech, radosna przyszłość	
5.	Między nami kobietkami	
6.	Płytka wyobraźnia to kalectwo	

7.	**Porozmawiajmy**	
8.	**Zasady bezpieczeństwa drogowego**	
9.	**Akademia Dojrzewania**	
10.	**Moje zdrowie**	
11.	**Nauczyciele – rodzice. Spotkania klasowe prowadzone metoda warsztatową w szkole podstawowej**	
12.	**Scenariusz spotkania z rodzicami czyli wywiadówka profilaktyczna**	
13.	**Bezpieczni z prądem**	
14.	**„Wolność oddechu – zapobiegaj astmie”**	
15.	**Materiały na temat zagrożeń współczesnego świata**	

II PODSTAWA PRAWNA

Podstawy prawne szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego:

- Konstytucja Rzeczpospolitej Polskiej - art. 72.
- Konwencja o Prawach Dziecka.
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty – (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r., poz. 59) ogłoszona 11 stycznia 2017 r.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017r. poz. 356).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 lutego 2007r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznych przedszkoli oraz publicznych szkół (Dz. U. Nr 10 z 2002., poz. 96).
- Rozporządzenie MEN z 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. poz. 703).
- Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem.
- Program ochrony zdrowia psychicznego - Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r.
- Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości

i przeciwdziałania alkoholizmowi.

- Program ochrony zdrowia – Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z późniejszymi zmianami.
- Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005, z późniejszymi zmianami.
- Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. 2017 nr 0 poz. 1643).
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich, późniejszymi zmianami.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno - pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 roku w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lipca 2011 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.
- Rozporządzenie MEN z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie zakresu i organizacji opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą.
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” .

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 roku w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym.
- Statut szkoły.

III WPROWADZENIE

Wychowanie jest to wspomagania dziecka w rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie dojrzałości pod względem fizycznym, psychicznym, społecznym i duchowym. To proces, który odbywa się w każdym momencie życia dziecka. Profilaktyka natomiast, to proces wspomagania człowieka, w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczanie i likwidowanie czynników, które blokują prawidłowy rozwój i zaburzają zdrowy styl życiach. Jej celem jest ochrona człowieka przed wszelkimi zakłóceniami rozwoju. Dziecko, jako człowiek niedojrzały samo dla siebie może być zagrożeniem. Dlatego prowadzenie go ku dojrzałości jest zarówno wychowaniem, jak i profilaktyką.

Oddziaływania wychowawczo - profilaktyczne mają szczególne znaczenie w odniesieniu do dzieci i młodzieży w okresie dorastania. Jest to faza rozwoju, w czasie której dokonuje się wiele intensywnych, jakościowych zmian w osobowości człowieka. Fazę tę najczęściej charakteryzuje brak integracji. Dlatego jest to czas podatny na zakłócenia i podejmowanie działań ryzykownych.

Czynniki ryzyka to wszystkie elementy zwiększające prawdopodobieństwo pojawienia się niekorzystnych konsekwencji zaburzających prawidłowy rozwój. Związane są one z:

- środowiskiem społecznym i normami w nim obowiązującymi, promującymi często negatywne wzorce zachowań,
- modelowaniem takich zachowań w domu i w szkole,
- grupami rówieśniczymi i występującymi w nich zachowaniami dysfunkcyjnymi,
- słabymi wynikami w nauce,
- brakiem pozytywnych celów życiowych,
- negatywnymi interakcjami z mediami elektronicznymi,
- dostępem do środków i substancji psychoaktywnych.

Środowisko, w którym dorasta młody człowiek jest coraz bardziej zróżnicowane pod względem moralnym, kulturowym i społeczno – ekonomicznym. Niesie to za sobą

szereg zagrożeń, a najlepszą formą przeciwdziałania im jest pozytywne oddziaływanie na środowisko szkolne ucznia i jego rodzinę.

IV IDENTYFIKACJA PROBLEMU

Obserwacja środowiska szkolnego, analiza dokumentów szkolnych, dane zebrane dzięki badaniom i diagnozom wybranych obszarów pracy i funkcjonowania szkoły, wymiana poglądów w ramach zebrań wychowawczych, spotkań Rady Rodziców, spotkań Rady Pedagogicznej, konsultacji z Samorządem Szkolnym wykazały, że w naszej szkole występują następujące problemy, oczywiście w różnym nasileniu i nie u wszystkich uczniów:

- nieprzestrzeganie obowiązujących norm poprawnego zachowania w czasie lekcji i przerw (zarówno wobec rówieśników, jak i osób dorosłych),
- agresja słowna i fizyczna (drobne bójki, zaczepki, wulgaryzmy),
- brak poszanowania mienia szkolnego i osobistego, zaśmiecanie szkoły,
- niechętny stosunek do nauki i obowiązków szkolnych, brak obowiązkowości,
- brak nawyków zdrowego stylu życia,
- naruszanie zasad bezpieczeństwa w szkole i poza nią,
- niski poziom kultury osobistej.

V DIAGNOZA ŚRODOWISKA SZKOLNEGO

Szkoła Podstawowa nr 72 w Krakowie jest niewielką szkołą (liczy niespełna 400 uczniów) obejmującą swym rejonem Wolę Justowską, Olszanicę i Chełm, które zamieszkiwane są przez bardzo zróżnicowaną społeczność. Wielu z wychowanków SP nr 72 to dzieci z bardzo zamożnych rodzin, o wysokim statusie materialnym. Spora grupa uczniów pochodzi jednak z rodzin ubogich, potrzebujących wsparcia, korzystających z pomocy MOPS-u. Do naszej szkoły uczęszcza też grupa dzieci z dwóch placówek rodzinno – opiekuńczych i jednej placówki typu socjalizacyjnego. Ostatnio pojawiła się też grupa uczniów z wywodzących się z innych kręgów kulturowych i wyznaniowych. Jest to młodzież pochodzenia ukraińskiego (i nie tylko). Pojawiają się też uczniowie, którzy do tej pory obowiązek nauki realizowali poza krajem, a także od roku szkolnego 2017/18 naukę w szkole podstawowej kontynuują uczniowie klas siódmych, a w następnym roku ósmych. To zróżnicowanie utrudnia, i utrudniać będzie zapewne, czasem pracę wychowawczą, stawać się powodem konfliktów i problemów szkolnych. Do tej pory nie wystąpiło w szkole zjawisko sięgania przez młodzież po narkotyki, dopalacze czy alkohol. Niewiele rodzin objętych jest nadzorem kuratora sądowego, czy Niebieską Kartą, choć wzrasta ich liczba (informacje od pedagoga szkolnego). Problemy wychowawcze związane są głównie z narastaniem zjawiska wulgaryzmów, przemocy szkolnej, nagannego zachowania uczniów, negatywnego stosunku do obowiązków szkolnych. Poważnym problemem jest też wzrost liczby dzieci ze stwierdzonymi specyficznymi problemami w nauce. Dzieci te objęte są opieką ze strony szkoły i poradni psychologiczno – pedagogicznej.

Położenie szkoły na peryferiach dużego miasta, w przyjaznym i bezpiecznym otoczeniu, niewielka liczba uczniów, podejmowane działania wychowawcze sprawiają, iż Szkoła zapewnia naszym dzieciom duże poczucie bezpieczeństwa.

Wstępne zidentyfikowanie obszarów zagrożeń występujących w szkole wytyczyło kierunki prac przy konstruowaniu Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego w Szkole Podstawowej nr 72 w Krakowie.

Na podstawie diagnozy wyszczególniono u uczniów zachowania ryzykowne stanowiące zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju oraz określono ich potencjalne przyczyny:

ROZPOZNANE ZACHOWANIA RYZYKOWNE	**Przyczyny**
Wulgaryzmy, niski poziom kultury osobistej, brak szacunku dla siebie i drugiego człowieka, zaburzony system wartości, naruszanie norm właściwego zachowania	- obyczaje środowiskowe - wzorce wyniesione z domu - chęć zaimponowania - wyraz buntu, manifestowanie dorosłości - wzorce w mediach - złe relacje nauczyciel – uczeń - brak reakcji nauczyciela i innych dorosłych - ubóstwo językowe
Brak zainteresowania nauką, niepowodzenia i trudności w nauce	- niedostosowanie wymagań do poziomu uczniów - niejasne kryteria oceniania uczniów - jakość programów nauczania - lenistwo - nudne lekcje -negatywny wpływ grupy rówieśniczej - brak zainteresowania ze strony rodziców
Zainteresowanie i koncentrowanie się na nowych mediach (niebezpieczeństwa związanie z internetem, grami komputerowymi, telefonami komórkowymi), zainteresowanie używkami, dopalaczami, niezdrowy sposób odżywiania (śmieciowe jedzenie)	- ciekawość - wpływ reklamy w mediach - wzorowanie się na dorosłych - sposób na odreagowanie - moda, szpan - nuda, przekora, bunt - sytuacja domowa - negatywny wpływ grupy rówieśnicze - brak pozytywnych wzorców rodzicielskich - brak czasu lub zainteresowania rodziców

Przemoc, zachowania agresywne, niszczenie mienia szkolnego, nieumiejętność dbania o własne zdrowie i zdrowie innych, naruszanie zasad bezpieczeństwa, brak nawyków zdrowego stylu życia	- negatywne wzorce, także w mediach -niewykorzystywanie pozytywnych wzorców zachowań i prawidłowych wzorców spędzania wolnego czasu - sposób na odreagowanie stresu i załatwienie sprawy - chęć dominowania, zaistnienia w grupie - moda na agresję w grupie rówieśniczej - nieumiejętność radzenia sobie z problemami - odpowiedź na prowokację

Niepokojącymi zjawiskami okazały się też:

u nauczycieli

- niedostateczne zaangażowanie w problemy uczniów,
- problemy radzenia sobie z agresją uczniów,
- zmęczenie i wypalenie zawodowe,
- braki w wiedzy i umiejętnościach wychowawczych.

u rodziców

- niedostateczne zainteresowanie swoimi dziećmi,
- niedostateczny czas poświęcany przez rodziców dzieciom, skupienie się na pracy, karierze,
- niewłaściwe umiejętności wychowawcze,
- przemoc wobec dzieci,
- konflikty w rodzinie, rozwody, samotne rodzicielstwo.

VI CELE I ZAŁOŻENIA DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO -PROFILAKTYCZNYCH

Szkolny program wychowawczo - profilaktyczny ma na celu wpływanie na prawidłowy rozwój uczniów poprzez kształtowanie odpowiednich postaw i uwrażliwianie na rozmaite problemy współczesnego świata. Jest on dostosowany do potrzeb rozwojowych naszych dzieci i uwzględnia obowiązujące treści kształcenia.

Główne cele szkolnego programu wychowawczo - profilaktycznego to:

- zapewnienie uczniom prawidłowego i wszechstronnego rozwoju w wymiarze fizycznym, intelektualnym, kulturalnym, społecznym, emocjonalnym, moralnym, zdrowotnym, ekologicznym,
- zapewnienie uczniom poczucia bezpieczeństwa i ochrony przed zagrożeniami zakłócającymi ich prawidłowy rozwój,
- pomoc i towarzyszenie uczniom w zdobywaniu wiedzy o zagrożeniach dla zdrowia oraz w nabywaniu umiejętności przeciwdziałania tym zagrożeniom, promowanie zdrowego stylu życia, postaw ekologicznych i poszanowania dla przyrody,
- wyrobienie u uczniów umiejętności samodzielnego dokonywania wyboru zachowań właściwych dla zdrowia własnego i innych ludzi, odróżniania dobra od zła,
- ukształtowanie postaw patriotycznych, miłości do kraju, szacunku dla innych osób, tolerancji oraz poszanowania prawdy,
- przygotowanie uczniów do kontynuowania nauki na kolejnych etapach kształcenia i bezpiecznego wejścia w dorosłe życie wolne od wszelkich form uzależnienia, przemocy, agresji i demoralizacji.

Program wychowawczo – profilaktyczny w SP nr 72 w Krakowie oddziałuje w następujących obszarach:

1. Żyjmy zdrowo i aktywnie.
2. Reagujmy na otaczające nas zło.
3. Zapobiegajmy niepowodzeniom dydaktycznym.
4. Żyjmy bez nałogów.

5. Żyjmy bezpiecznie.
6. Żyjemy w Europie, Polsce, Krakowie, Rodzinie.

Cel główny programu:

- tworzenie warunków umożliwiających wszechstronny rozwój każdego ucznia oraz świadome i samodzielne zdobywanie przez niego wiedzy w atmosferze przyjaźni i bezpieczeństwa, z uwzględnieniem jego indywidualnych możliwości i zdolności, na podstawie fundamentalnych zasad moralnych (prawdomówności, odpowiedzialności i szacunku dla drugiego człowieka) z uwzględnieniem poczucia tożsamości narodowej.

Cele szczegółowe programu:

1. Promowanie zdrowego stylu życia.
   - rozbudzanie zainteresowania dziecka własnym zdrowiem i rozwojem psychofizycznym,
   - zidentyfikowanie podstawowych zagrożeń dla zdrowia człowieka,
   - propagowanie zdrowego stylu życia, ukazywanie naturalnej drogi osiągania sukcesu i osobistego szczęścia,
   - zachęcanie do aktywnego spędzania czasu wolnego, wspomaganie zdrowia fizycznego i psychicznego poprzez kształcenie umiejętności i nawyków ruchowych,
   - stwarzanie możliwości udziału w zajęciach sportowo-rekreacyjnych, przedstawianie propozycji alternatywnych form spędzania czasu wolnego bez stymulacji środkami uzależniającymi,
   - wdrażanie do przestrzegania zasad higieny,
   - wskazanie skutków zdrowotnych nieprawidłowego odżywiania się, wskazywanie właściwych wzorców żywieniowych,
   - nabywanie umiejętności organizowania własnej pracy, wypoczynku i czasu wolnego.
2. Przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym (przemocy i agresji):

- doskonalenie i kształcenie umiejętności rozwiązywania problemów oraz radzenia sobie z przejawami przemocy, eliminowanie zachowań agresywnych, propagowanie zachowań bezpiecznych,
- wskazanie możliwości unikania zagrożeń i sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych,
- doskonalenie umiejętności radzenia sobie z własną i cudzą agresją,
- wdrażanie do prawidłowego pojmowania norm zachowania przyjętych przez społeczeństwo, w miejscach publicznych oraz w środowisku rodzinnym,
- przeciwdziałanie przemocy i agresji,
- uświadamianie zagrożeń płynących z sieci, nauka właściwego korzystania z mediów społecznościowych,
- dążenie do stworzenia modelu „człowieka szczęśliwego" – wszelkie nałogi są zazwyczaj rekompensatą dyskomfortu psychicznego.

3. Kształtowanie ważnych psychologicznie i społecznie umiejętności:
   - rozwijanie umiejętności interpersonalnych, kształcenie umiejętności zachowywania się w różnych sytuacjach, funkcjonowania w społeczności szkolnej,
   - kształtowanie postawy empatycznej i odpowiedzialnej za siebie i innych
   - doskonalenie technik asertywnych, umiejętności mówienia NIE, odmawiania i otwartego wyrażania swoich myśli, uczuć i przekonań,
   - rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stresem,
   - wdrażanie do zrozumienia własnych pozytywnych i negatywnych emocji,
   - wyrabianie umiejętności rozróżniania dobra i zła,
   - uczenie norm zasad zachowania służących podnoszeniu poziomu kultury osobistej uczniów.
4. Wzmacnianie poczucia własnej wartości i tożsamości:
   - uczenie świadomego decydowania o sobie i ponoszenia konsekwencji

własnych decyzji,

- rozwijanie właściwego funkcjonowania w grupie, koleżeństwa, przyjaźni i dobrze pojętej tolerancji, szacunku dla godności innych osób,
- rozwijanie umiejętności dostrzegania swoich zalet i wad,
- wyrabianie poczucia tożsamości i własnej wartości oraz wiary w siebie.

5. Uświadomienie roli przestrzegania norm bezpiecznego zachowania:
    - kształtowanie poczucia odpowiedzialności za bezpieczeństwo swoje i innych,
    - kształtowanie wśród dzieci przekonania o konieczności przestrzegania zasad bezpieczeństwa obowiązujących w szkole, drodze do i ze szkoły oraz w miejscu zamieszkania,
    - kształtowanie nawyków bezpiecznego zachowania na drogach, jezdniach, placach zabaw, w szkole i w domu,
    - zmniejszenie częstotliwości wypadków i urazów powstałych zarówno w szkole, jak i otoczeniu domowym,
    - przekazania dzieciom wiedzy na temat zasad udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, kształtowanie umiejętności niesienia przez dzieci doraźnej pomocy w sytuacji zagrożenia życia czy zdrowia.
6. Zapobieganie uzależnieniom:
    - dostarczenie uczniom informacji o substancjach uzależniających oraz uświadomienie zdrowotnych i społecznych szkód związanych z ich zażywaniem, wskazanie możliwości unikania niebezpieczeństw i radzenia sobie z nimi,
    - poznawanie przez uczniów szkodliwości środków odurzających,
    - promowanie życia bez nikotyny, alkoholu, narkotyków i środków psychotropowych.
7. Kształtowanie pozytywnych postaw wobec osób niepełnosprawnych i chorych, starszych oraz poszanowanie poglądów, przekonań i pochodzenia innych osób.
8. Budowanie świadomości i przynależności narodowej, regionalnej, etnicznej.

9. Nauka dbałości o piękno języka, którym się komunikujemy.
10. Rozwijanie kompetencji czytelniczych oraz upowszechnianie czytelnictwa u dzieci.
11. Uwrażliwianie na znaczenie prawidłowych więzi i relacji rodzinnych.
12. Budzenie świadomości ekologicznej, konieczności stałej dbałości o środowisko.
13. Kształtowanie właściwego stosunku do nauki, obowiązków szkolnych, odpowiedzialności za własny rozwój i wyniki w nauce.
14. W relacjach nauczyciele – rodzice – uczniowie:
    - poprawa komunikacji w relacjach nauczyciel – uczeń, uczeń – rodzic,
    - wyrabianie umiejętności współpracy z innymi,
    - stworzenie klimatu zaufania między nauczycielem i uczniem, rodzicem i dzieckiem,
    - dostarczenie informacji o substancjach uzależniających i zagrożeniach wynikających z ich używania o raz wiedzy n temat umiejętności wychowawczych,
    - wskazywanie sposobów radzenia sobie ze stresem i sytuacjami trudnymi,
    - uświadamianie rodzicom ich roli w kształtowaniu właściwych postaw u swoich dzieci (stosunku do nauki i obowiązków, respektowania praw i wypełniania obowiązków),
    - wyrabianie odpowiedzialności za wychowanie młodego człowieka,
    - wspieranie funkcjonowania ucznia w rodzinie.
15. <u>Wspieranie czynników chroniących:</u>
    - Silna więź z rodzicami.
    - Zainteresowanie nauką i własnych rozwojem.
    - Podtrzymywanie tradycji i kształcenie szacunku dla jej norm.
    - Konstruktywna grupa rówieśnicza, autorytety.
    - Patriotyzm.
    - Wartości moralne.

VII SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU, ODBIORCY PROGRAMU

Program przewidziany jest do realizacji w klasach 1-8 szkoły podstawowej. Działania wychowawczo-profilaktyczne są kierowane do:

Uczniów równolegle z ich kształceniem w ramach:

1. Lekcji wychowawczych i przedmiotowych oraz jako rozszerzenie realizowanych programów.
2. Zajęć pozalekcyjnych i świetlicowych, imprez szkolnych i klasowych.
3. Wyjść klasowych, wyjazdów, wycieczek, zielonych szkół.

Rodziców i **opiekunów** w ramach:

- zebrań ogólnych i dni otwartych,
- spotkań z wychowawcami, nauczycielami, pedagogiem i innymi specjalistami pracującymi w szkole lub współpracującymi ze szkołą,
- indywidualnych kontaktów z rodzicami i opiekunami.

Nauczycieli i **pozostałych pracowników szkoły** w ramach:

- szkolnych konferencji szkoleniowych,
- indywidualnych szkoleń,
- ciągłego wzbogacania i popularyzowania księgozbioru szkolnej biblioteki w zakresie szeroko pojmowanego wychowania i profilaktyki.

VIII. METODY I FORMY REALIZACJI PROGRAMU

1. Formy działania:
   - stałe formy działania podejmowane ramach w codziennej pracy szkoły, m.in.:
     - ✓ działania podejmowane przez nauczycieli i wychowawców w ramach lekcji wychowawczych i przedmiotowych, zajęć pozalekcyjnych i świetlicowych, wyjść, wycieczek, imprez szkolnych,
     - ✓ zebrania, dni otwarte, rozmowy indywidualne,
     - ✓ praca zespołów wychowawczych i zespołów zadaniowych,
     - ✓ współpraca z instytucjami (Policja, Straż Miejska, Domy Kultury, PPP, inne),
     - ✓ praca specjalistów szkolnych (pedagog, logopeda, asystent nauczyciela),
     - ✓ praca biblioteki szkolnej i świetlicy,
     - ✓ kultywowanie tradycji szkoły (zgodnie z terminarzem imprez i planem działań wychowawców), organizowanie imprez patriotycznych i dla społeczności lokalnej,
     - ✓ wyjścia do miejsc pamięci narodowej, organizacja imprez rocznicowych (zgodnie z kalendarzem imprez),
     - ✓ udział w życiu kulturalnym Krakowa (wycieczki, wyjścia do muzeów, teatru, kina, na warsztaty, imprezy miejskie, sportowe, itp., (zgodnie z terminarzem imprez i planem wychowawców)
     - ✓ organizowanie akcji charytatywnych, wolontariat uczniów,
     - ✓ działania SU (w tym zbiórka surowców wtórnych, wsparcie schronisk dla zwierząt – zgodnie z planem SU),
   - działania wychowawczo – profilaktyczne realizowane przy udziale specjalistów i instytucji spoza szkoły:
     - ✓ warsztaty dla nauczycieli, rodziców i uczniów prowadzone przez instytucje zewnętrzne (w tym w ramach Wspomagania Rozwoju Szkół koordynowanego przez PPP nr 2 w Krakowie),

- ✓ współpraca z Policją i Strażą Miejską (warsztaty i zajęcia dla uczniów prowadzone przez jej specjalistów, zgodnie z planem działań Zespołu do spraw bezpieczeństwa i profilaktyki),
- ✓ współpraca z N.S.Z.O.Z Miejskim Centrum Stomatologii Krowodrza w zakresie profilaktyki przeciw próchnicowej,
- ✓ realizacja programów profilaktycznych i wychowawczych wzbogacających *Szkolny program wychowawczo – profilaktyczny w SP nr 72 w Krakowie* (wymienione w przypisach),
- ✓ realizacja zewnętrznych projektów wychowawczych i profilaktycznych („Mleko w szkole", „Owoce i warzywa w szkole", , Śniadanie daje moc", itp.),
- ✓ współpraca z Akademią Przyszłości (wolontariat wspierający uczniów, rodziców i nauczycieli),

- indywidualne działania wychowawców w klasach zawarte w *Planach działań wychowawców klasowych*, z uwzględnieniem tematyki *Planów działań wychowawczo-profilaktycznych w klasach 1-8* zawartych w *Programie wychowawczo – profilaktycznym SP nr 72 w Krakowie*.

2. Metody:

- Metody aktywizujące jednostkę i środowisko: quizy, konkursy, apele, teatrzyki, działalność kół zainteresowań pomoc koleżeńska, szkolenia rodziców i nauczycieli, zebrania wychowawcze i dni otwarte, zawody sportowe, wycieczki, festyny i inne imprezy szkolne, wolontariat.
- Metody eksponujące:
  - ✓ impresyjne – polegające na wywołaniu u uczniów określonych zachowań i zmian w postawach moralnych, przeżywanie głębokich emocji,
  - ✓ ekspresyjne – stwarzanie sytuacji, w których uczeń nie tylko przeżywa, ale i tworzy np. drama, odgrywanie ról, inscenizacje, wystawy prac.
- Metody podające: mini wykład, pogadanka, rozmowa kierowana, dyskusja.
- Metoda projektów.

IX. ADRESACI PROGRAMU I STRUKTURA ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNYCH

Niniejszy program skierowany jest do: uczniów, nauczycieli i innych pracowników szkoły, rodziców i opiekunów.

Praca wychowawczo - profilaktyczna w szkole została zaplanowana na trzech związanych ze sobą poziomach:

1. Wśród dzieci i dla dzieci.
2. Wśród nauczycieli i innych pracowników szkoły.
3. Wśród rodziców i opiekunów.

X. REALIZATORZY PROGRAMU

Rada Pedagogiczna

- Określa zadania w zakresie wychowania i profilaktyki.
- Określa zapotrzebowanie na realizację programów o charakterze wychowawczo – profilaktycznym.
- Dokonuje analizy działalności wychowawczo- profilaktycznej.
- Tworzy wewnątrzszkolny system oceniania, klasyfikowania i promowania.
- Współpracuje z rodzicami, innymi organami szkoły oraz z instytucjami w celu realizacji działań wychowawczo-profilaktycznych.

Nauczyciele

- Współpracują z wychowawcami klas i pedagogiem w realizacji zadań wychowawczo - profilaktycznych.
- Roztaczają opiekę nad uczniami, dokonują rozpoznania ich problemów i okazują pomoc w ich rozwiązywaniu.
- Wykonują zalecenia zawarte w orzeczeniach wydanych przez PPP i inne poradnie specjalistyczne.
- Doskonalą kwalifikacje i zdobywają nowe umiejętności w zakresie działań wychowawczo- profilaktycznych.
- Realizują w ramach swoich działań cele, założenia i tematykę *Programu wychowawczo – profilaktycznego SP nr 72 w Krakowie.*

Wychowawcy klas, specjaliści szkolni

- Integrują zespół klasowy.
- Dbają o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji ucznia w klasie.
- Wyposażają uczniów w umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach.
- Realizują zadania w zakresie wychowania i profilaktyki we współpracy z rodzicami uczniów.
- Rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów oraz analizują przyczyny niepowodzeń szkolnych.
- Określają formy i sposoby udzielania uczniom, w tym uczniom z wybitnymi uzdolnieniami, pomocy psychologiczno-pedagogicznej, odpowiednio do rozpoznanych potrzeb.
- Organizują i prowadzą różne formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów, rodziców i nauczycieli.
- Podejmują działania wychowawczo - profilaktyczne wynikające z Programu wychowawczo – profilaktycznego SP nr 72 w Krakowie w stosunku do uczniów, z udziałem rodziców i nauczycieli.

Dyrektor i zespół do spraw bezpieczeństwa i profilaktyki

- Monitorują pracę szkoły w zakresie profilaktyki.
- Diagnozują oczekiwania uczniów, nauczycieli i rodziców w zakresie profilaktyki.
- Współpracują z podmiotami szkoły oraz instytucjami wspomagającymi działania z zakresu profilaktyki.
- Inicjują i organizują przedsięwzięcia określone w swoim programie pracy.

Szkolna służba zdrowia

- Wspiera i wspomaga realizowane w szkole działania wychowawczo - profilaktyczne.

Rada Rodziców

- Uchwala Program wychowawczo – profilaktyczny SP nr 72 w Krakowie we współpracy z Radą Pedagogiczną i SU.
- Analizuje i diagnozuje opinie rodziców na temat wychowania i profilaktyki.
- Współpracuje z Radą Pedagogiczną, dyrektorem, Samorządem Uczniowskim.

Rodzice

- Przedstawiają Radzie Rodziców, wychowawcom, dyrektorowi i pedagogowi szkolnemu opinie na temat wychowania i profilaktyki.
- Korzystają z pomocy i wsparcia ze strony pedagoga, wychowawców, nauczycieli i szkolnej służby zdrowia w zakresie wychowania i profilaktyki.
- Wnioskują do odpowiednich organów i instytucji w sprawach kształcenia specjalnego, nauczania indywidualnego, zajęć rewalidacyjno-wychowawczych.
- Aktywnie uczestniczą i wspierają szkołę w działaniach wychowawczo - profilaktycznych przez nią podejmowanych.

XI. PRZEWIDYWANE EFEKTY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

W wyniku zastosowania szkolnego programu wychowawczo - profilaktycznego:

UCZNIOWIE:

- podniosą swój poziom wiedzy na temat:
  - ✓ uzależnień i ich negatywnych skutków,
  - ✓ cyberprzemocy i zagrożeń z nią związanych,
  - ✓ mechanizmów działania reklamy i mediów społecznościowych,
  - ✓ używek i działania środków psychoaktywnych,
  - ✓ przejawów nietolerancji i ksenofobii i sposobów reagowania na nie,
  - ✓ higieny osobistej człowieka, znaczenia ruchu dla dobrego samopoczucia,
  - ✓ wpływu środowiska na życie i zdrowie człowieka,
  - ✓ bezpiecznego korzystania z urządzeń elektronicznych i elektrycznych,
  - ✓ bezpiecznego zachowania w domu, szkole, drodze do i ze szkoły,
  - ✓ bezpiecznych kontaktów z obcymi,
  - ✓ pierwszej pomocy przedmedycznej,
  - ✓ zasad zdrowego odżywiania,
  - ✓ zasad pracy umysłowej,
  - ✓ poznają własne emocje i możliwości ich kontrolowania.
- zmniejszy się ilość przypadków występowania agresji, przemocy i wulgaryzmów:
  - ✓ rozwiązywanie konfliktów bez użycia przemocy,
  - ✓ poprawne zachowanie w różnych sytuacjach,
  - ✓ właściwe zachowanie w stosunku do osób starszych, niepełnosprawnych, chorych, wywodzących się z różnych kręgów kulturowych,
  - ✓ poszanowanie i tolerancja w stosunku do inności.

- będą dostrzegali swoje mocne strony,
- będą rozróżniali postawy: asertywną, uległą i agresywną.
- chętnie i aktywnie będą uczestniczyć w promocji zdrowego stylu życia:
  - ✓ prawidłowe zaplanowanie dnia i czasu wolnego, zasad odżywiania,
  - ✓ znajomość technik relaksacyjnych,
  - ✓ uwzględnienie aktywności fizycznej,
  - ✓ właściwe korzystanie z urządzeń sanitarnych na terenie szkoły,
  - ✓ aktywne działania na rzecz przyrody, ekologii, ochrony środowiska.
- z zaangażowaniem będą korzystać z dorobku kultury polskiej, ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulturalnego Krakowa i Małopolski.
- będą szanować swoje korzenie etniczne i historyczne.
- będą wykazywać się właściwą postawą obywatelsko-patriotyczną.

RODZICE:

- usystematyzują swoją wiedzę na temat uzależnień, mechanizmów agresji i przemocy, zdrowego odżywiania, zdrowego stylu życia,
- korzystają ze wsparcia instytucji specjalistycznych,
- zdają sobie sprawę z celowości i zasadności działań wychowawczo - profilaktycznych podejmowanych przez szkołę,
- wesprą szkołę w jej działaniach wychowawczo – profilaktyczny.

NAUCZYCIELE/ WYCHOWAWCY

- podwyższą swoje kompetencje wychowawcze i profilaktyczne**.**

XII. EWALUACJA SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNEGO

Opracowany program będzie poddawany ewaluacji po I półroczu roku szkolnego i na zakończenie każdego roku szkolnego poprzez :

- Diagnozę wybranych obszarów

Podstawową formą ewaluacji będą:

- Ankiety skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców
- Obserwacja
- Rozmowa
- Hospitacje prowadzone przez dyrekcje szkoły

Wnioski z ewaluacji będą przedstawione Radzie Rodziców, Radzie Pedagogicznej, SU, a planowane zmiany zatwierdzane uchwałą.

XIII. PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNYCH W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 72 W KRAKOWIE

A.OBSZARY ODDZIAŁYWAŃ

1. Żyjmy zdrowo i aktywnie.
2. Reagujmy na otaczające nas zło.
3. Zapobiegajmy niepowodzeniom dydaktycznym.
4. Żyjmy bez nałogów.
5. Żyjmy bezpiecznie.
6. Żyjemy w Europie, Polsce, Krakowie, Rodzinie.

B. PLANY DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNYCH

1. PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNYCH DLA KLASY I

Obszar oddziaływań	Dział	Tematyka działań	Cele, zadania	Realizacja	
				0dpowiedzialni	Uwagi
1	2	3	4	5	6
I. Żyjemy zdrowo i aktywnie	**Promocja zdrowia**	- Pojęcie zdrowia **9/ i 10/.**	- uświadomienie zalet zdrowia; - nauka rozpoznawania zachowań sprzyjających i szkodzących zdrowiu;	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”
		- „Wolność oddechu – zapobiegaj astmie”	- uświadomienie rodzicom i wychowawcom znaczenia wczesnej profilaktyki astmy; - stworzenie dzieciom zagrożonym chorobom możliwości optymalnej jakości życia	wychowawca, pielęgniarka szkolna, szkolny koordynator programu	- realizowanie programu ”Wolność …”, któremu patronuje PIS, Polskie Towarzystwo Oświaty Zdrowotnej i Polskie Towarzystwo Alergologiczne
		- Higiena jamy ustnej „Śnieżnobiały uśmiech”	- uświadomienie roli higieny jamy ustnej; - poznanie sposobów zapobiegania chorobom zębów; - nauka prawidłowego szczotkowania zębów; - poznanie osób, które pomagają utrzymać zęby w zdrowiu;	wychowawca pielęgniarka szkolna	- realizowanie programu przygotowanego przez Instytut Badawczy Blend-a-med
	Zdrowy styl odżywiania	- Zasady racjonalnego żywienia	- dostarczenie wiedzy uczniom na temat wpływu pokarmu i jego składników na prawidłowe funkcjonowanie organizmu ludzkiego;	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”

			- uświadomienie związku między jakością i rodzajami żywienia, a zdrowiem i samopoczuciem człowieka; - dostarczenie informacji na temat produktów żywnościowych, które ze względu na zawartość substancji sztucznych mogą niekorzystnie wpływać na zdrowie;		
	Aktywność ruchowa, praca i wypoczynek	- Ruch i jego znaczenie dla rozwoju samopoczucia dziecka	- uczenie samodzielności swego organizmu pod kątem objawów zmęczenia; - umożliwienie dzieciom ekspresji ruchowej; - rozwijanie sprawności ruchowej; - kształtowanie umiejętności bezpiecznego i atrakcyjnego spędzania czasu wolnego z rówieśnikami;	wychowawca nauczyciele wychowania fizycznego wychowawcy świetlicy	- w ramach realizowanych treści programowych, - w ramach zajęć dodatkowych: „gry i zabawy”, - udział w zawodach i imprezach sportowych; - zgodnie z programem „Pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”
		- Podstawy higieny pracy	- uwrażliwienie dzieci na znaczenie higieny pracy umysł.; - kształtowanie nawyków higienicznych; - uczenie odpowiedzialnego organizowania warunków zewnętrznych by sprzyjały nauce własnej;	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”
II. Reagujmy na otaczające nas zło	**Psychospołeczne aspekty zdrowia**	- Umiejętność współżycia w grupie	- zapewnienie możliwości współdziałania i współpracy; - kształtowanie umiejętności	wychowawca	″

			słuchania i rozumienia drugiego człowieka; - wzmacnianie własnej tożsamości i poczucia wartości; - nauka tolerancji; - poznawanie sposobów rozwiązywania sytuacji konfliktowych; - kształtowanie przynależności do klasy i szkoły; - uczenie się nazywania własnych uczuć; - uwrażliwienie na potrzeby innych;		
		- „Dobry” i „Zły” dotyk	- kształtowanie umiejętności identyfikowania przez dzieci „dobrego” i „złego” dotyku; -nauczenie dzieci rozpoznawania dotyku wstydliwego (dotyku intymnych części ciała);	wychowawca, pedagog szkolny	- zgodnie z programem profilaktyczno-wychowawczym: „Ja, Ty, My
	Nauka tolerancji	- Podobieństwa i różnice	- zwrócenie uwagi dzieci na to, że każde z nich ma coś wspólnego z innymi; - kształtowanie poczucia własnej wartości; - kształtowanie poczucia odrębności; - kształtowanie szacunku do innych ludzi; - rozwijanie wrażliwości na innego człowieka;	wychowawca	- zgodnie z programem profilaktyczno-wychowawczym: „Ja, Ty, My”
		- Jestem „inny” ,	- stymulowanie poczucia własnej	wychowawca	- zgodnie z programem

		czy to znaczy, że gorszy?	odrębności i wartości; - kształtowanie postaw tolerancji i akceptacji wobec odmienności innych ludzi;		profilaktyczno-wychowawczym: „Ja, Ty, My”
	Nauka odpowiedzialności	- Poznaję prawa i obowiązki ucznia	- kształtowanie wiedzy uczniów na temat praw dziecka oraz praw i obowiązków ucznia; - wdrażanie dzieci do wypełniania obowiązków ucznia i mądrego korzystania z praw; - wdrażanie uczniów do respektowania i współtworzenia norm obowiązujących w klasie i w szkole;	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych
		- Kultywowanie tradycji szkoły, miasta, państwa	- kształtowanie szacunku wobec naszej „małej ojczyzny” (domu, klasy, szkoły, miasta); - budzenie poczucia odpowiedzialności i tożsamości narodowej;	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych, w ramach imprez i uroczystości szkolnych
	Kultura na co dzień	- „Czarodziejskie słowa” – dziękuję, przepraszam, proszę. Przestrzeganie zasad kulturalnego zachowania	- nauka kulturalnego zachowania (kultura bycia i kultura słowa); - poznanie zasad savoir-vivr′u i ich codzienne stosowanie; - wzbogacanie słownika uczniów; - wdrażanie dzieci do systematycznego stosowania zwrotów grzecznościowych;	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych
		- Nasze	- wdrażanie uczniów do	wychowawca,	- w ramach

		zachowanie w miejscach publicznych	właściwego zachowania w miejscach publicznych (w środkach komunikacji i w instytucjach publicznych) w czasie wyjść, wycieczek, wyjazdów i występów;	opiekunowie, rodzice	realizowanych treści programowych, w czasie wyjść, wycieczek, wyjazdów i występów
	Stop przemocy i agresji	- Nie - dla zła i przemocy	- uwrażliwianie dzieci na wszelkie formy przemocy; - uświadamianie konieczności i potrzeby zgłaszania wszelkich aktów przemocy i agresji; - zapoznawanie uczniów ze skutkami przemocy; - uczenie konstruktywnego rozwiązywania konfliktów rówieśniczych; - wskazywanie uczniom form pomocy i osób do których mogą się zwrócić w sytuacji przemocy bądź zagrożenia nią;	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych
	Szanujemy i pomagamy osobom niepełnosprawnym, starszym i chorym	- Jak pomagam moim dziadkom?	- uwrażliwianie dzieci na potrzeby innych ludzi; - kształtowanie szacunku dla osób starszych; - ukazywanie roli więzi rodzinnych;	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych
		- Sposoby niesienia pomocy osobom potrzebującym	- kształtowanie empatii, wrażliwości na drugiego człowieka;	”	”
III. Zapobiegajmy niepowodzeniom dydaktycznym	**Jestem uczniem**	- Już jestem uczniem	- budowanie pozytywnego nastawienia uczniów do szkoły i nauki;	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych

			- kształtowanie właściwych postaw sprzyjających zdobywaniu wiedzy; - eliminowanie negatywnych napięć wynikających z funkcjonowania dzieci w szkole, w nowym dla nich środowisku; - poznanie szkoły i otoczenia przyszkolnego;		
	Zainteresowania i uzdolnienia	- Co mnie ciekawi i w czym jestem „dobry”?	- rozwijanie zainteresowań i uzdolnień uczniów; - zachęcanie dzieci do udziału w różnych formach zajęć pozalekcyjnych prowadzonych w szkole; - stwarzanie możliwości twórczego realizowania się przez uczniów; - propagowanie uczestnictwa w różnych konkursach szkolnych i pozaszkolnych; - propagowanie czytelnictwa;	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych
	Trudności w nauce	- Czy dobrze czytam, piszę i liczę?	- wczesne rozpoznawanie trudności dydaktycznych u uczniów; - indywidualizacja procesu nauczania poprzez dostosowanie wymagań do możliwości; - kwalifikowanie dzieci na zajęcia wyrównawcze; - wzmacnianie poczucia wartości dzieci poprzez docenianie	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog, logopeda	- w ramach realizowanych treści programowych, zajęć wyrównawczych, w ramach zespołów wyrównawczych

			wkładu pracy i osiągnięć uczniów; - ścisła współpraca z rodzicami; - kierowanie na badania w poradniach psychologiczno-pedagogicznych i poradniach specjalistycznych;		
IV. Żyjemy bez nałogów	**Życie bez nałogów**	- Dobre i złe przyzwyczajenia	- rozpoznawanie dobrych i złych przyzwyczajeń; - ukazywanie negatywnych skutków złych przyzwyczajeń (uzależnienia od gier komputerowych, telewizji, słodyczy); - promowanie zdrowych sposobów spędzania wolnego czasu;	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”
		- Czego się wstydzimy?	- uświadomienie dzieciom jak można radzić sobie ze wstydem; - zachęcanie dzieci do wyrażania własnego zdania; - mobilizowanie uczniów do budowania pozytywnego obrazu samego siebie; - wzmacnianie wiary w siebie;	wychowawca	″
		- Co szkodzi naszemu zdrowiu?	-zdobycie podstawowych informacji o czynnikach szkodzących naszemu zdrowiu; -uzmysłowienie dzieciom jak szkodliwy jest dym papierosowy; -zaznajamianie z tematyką: zdrowego życia, zdrowej zabawy, zdrowego jedzenia, czyli „tego, co mi służy”;	wychowawca	″

V. Żyjemy bezpiecznie	**Bezpieczeństwo i pierwsza pomoc**	- Moje bezpieczeństwo na terenie szkoły i w drodze do szkoły	- poznanie miejsc niebezpiecznym w budynku szkolnym; - uświadomienie uczniom, że każde miejsce w szkole, wskutek niewłaściwego zachowania może być niebezpieczne; - identyfikowanie osób, które mogą w szkole pomóc w różnych sytuacjach; - zdobywanie umiejętności przewidywania i unikania zagrożeń w najbliższym otoczeniu; - rozwijanie spostrzegawczości; - ćwiczenie bezpiecznych zachowań podczas drogi do szkoły; - kształtowanie poczucia bezpieczeństwa u dzieci;	wychowawca przedstawiciele policji	- zgodnie z programem profilaktyczno-wychowawczym: „Ja, Ty, My” i z wykorzystaniem zestawu materiałów „Zasady bezpieczeństwa ruchu drogowego”, - w ramach realizowanych treści programowych - nawiązanie do zagrożeń współczesnego świata (np. zagrożenia terrorystyczne, incydenty „bombowe”)

		- Nikogo nie ma w domu – jestem sam Bezpieczny dom	- utrwalanie reguł bezpiecznych zachowań i ostrożności; - wymiana doświadczeń w zakresie obsługi domowych urządzeń mechanicznych; - rozwijanie wyobraźni i empatii; - poznawanie sposobów unikania wypadków; - kształtowanie u dzieci nawyku sprawdzania, kto chce wejść do ich mieszkania; - wyczulenie uwagi dzieci na zachowania osób obcych; - uświadomienie uczniom, że osoba zagrażająca bezpieczeństwu może być miła i wyglądać przyjaźnie;	wychowawca przedstawiciele policji	- zgodnie z programem profilaktyczno-wychowawczym: „Ja, Ty, My”, - w ramach realizowanych treści programowych
		- Bezpieczni z prądem	- podnoszenie świadomości bezpiecznego korzystania z urządzeń elektrycznych wśród dzieci; - promowanie bezpiecznego, ekologicznego i racjonalnego użytkowania energii elektrycznej;	wychowawca, pedagog, prelegenci Zakładu Energetycznego Kraków	- w ramach realizowanych treści programowych, - w oparciu o treści ogólnopolskiego programu „Bezpieczni z prądem” realizowanego przez Polskie Towarzystwo Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej
			- uświadomienie	wychowawca	- zgodnie z program

		- „Żyj bezpiecznie” - profilaktyka przeciwpożarowa i zapobieganie skutkom oparzeń	niebezpieczeństwa płynącego z zabawy zapałkami, nie przestrzegania zasad manipulowania urządzeniami elektrycznymi; - poznanie ogólnych zasad postępowania w przypadku oparzeń;		profilaktyki przeciwpożarowej i zapobiegania skutkom oparzeń „Żyj bezpiecznie”
		- Co zrobić, gdy zdarzy się wypadek ? Pierwsza pomoc przedlekarska	- dostarczanie wiedzy uczniom związanej z pomocą przedlekarską; - ćwiczenia w udzielaniu piewszej pomocy przedlekarskiej;	wychowawca, pielęgniarka szkolna, przedstawiciel Zespołu do spraw bezpieczeństwa i profilaktyki	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”
		-Bezpieczeństwo i zagrożenia we współczesnym świecie	- uświadomienie zagrożeń związanych z terroryzmem, incydentami bombowymi, agresją; - kształtowanie nawyków bezpiecznych zachowań służących ochronie przed agresją i terrorem;	wychowawca	Wykorzystanie materiałów na temat zagrożeń terrorystycznych
	Chroniąc środowisko chronimy siebie	- Jak należy zachować się obcując z przyrodą?	- zaciekawienie światem przyrody, - uświadomienie uczniom zasad zachowania w środowisku społeczno-przyrodniczym; - wyrabianie nawyku dbałości o środowisko; - zwrócenie uwagi na zagrożenia	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych
		- Dlaczego powinniśmy segregować śmieci?	- kształtowanie myślenia ekologicznego; - wyrabianie nawyków postępowani ekologicznego; - nauka dbałości o porządek w	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych

			najbliższym otoczeniu;		
VI. **Żyjemy w Europie, Polsce, Krakowie, Rodzinie**	**Jesteśmy świadomi naszej przynależności narodowej**	- Znam i szanuję symbole narodowe	- zapoznanie uczniów w symbolami narodowymi; - kształtowanie właściwej postawy wobec symboli narodowych	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych
		- Hymn państwowy	- kształtowanie właściwej postawy podczas śpiewania hymnu państwowego; - nauka hymnu państwowego;	”	- w ramach realizowanych treści programowych, w czasie udziału w różnych uroczystościach szkolnych
		- Polska moja ojczyzna	- nabywanie poczucia przynależnośc narodowej; - budowanie poczucia dumy narodowej; Znajomość pełnej nazwy ojczyzny;	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych
	Jesteśmy częścią wspólnoty	- Jestem mieszkańcem Krakowa	- zapoznanie uczniów z historią Krakowa; - poznanie legend i herbu swojej miejscowości;	”	- w ramach realizowanych treści programowych, w czasie wyjść i wycieczek po Krakowie
		- Jestem uczniem SP nr 72 w Krakowie	- budowanie poczucia przynależnośc do klasy i szkoły; - nauka dbałości o czystość i estetyk najbliższego otoczenia; - kształtowanie potrzeby działania n terenie szkoły; - kształtowanie umiejętności właściwego zaprezentowania się n terenie szkoły i poza nią;	„	- w ramach realizowanych treści programowych
	Przygotowujemy się do życia	- Ja i moja rodzina	- ukazywanie roli rodziny w życiu każdej osoby;	wychowawca	- w ramach realizowanych treści

	w rodzinie		- funkcje rodziny w zaspokajaniu potrzeb jej członków;		programowych
		- Każdy w rodzinie ma swoje obowiązki	- ukazywanie wagi obowiązków członków rodziny; - nauka projektowania własnych obowiązków w rodzinie;	„	„
		- Tradycje w mojej rodzinie	- zapoznanie się z pojęciem tradycji; - ocenianie znaczenia tradycji w życiu człowieka; - poznawanie tradycji świątecznych zwyczajów rodzinnych;	„	„

2. PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNYCH DLA KLASY II

Obszar oddziaływań	Dział	Tematyka działań	Cele, zadania	Realizacja	
				Odpowiedzialni	Uwagi
1	2	3	4	5	6
I. Żyjemy zdrowo i aktywnie	**Promocja zdrowia**	- Higiena narządów zmysłów	- uświadomienie uczniom znaczenia poszczególnych narządów zmysłów; - nauka dbałości o narządy zmysłów i ich prawidłowe funkcjonowanie;	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”
		- Walka z próchnicą zębów „Radosny uśmiech, radosna przyszłość”	- poznanie dróg rozwoju próchnicy zębów; - przypomnienie zasad prawidłowego szczotkowania i czyszczenia nitką dentystyczną zębów; - zaangażowanie rodzin w naukę zasad higieny jamy ustnej; - uświadomienie znaczenia utrzymania zdrowych zębów dla ogólnego zdrowia i samopoczucia psychofizycznego; - wyrabianie nawyku systematycznej kontroli stomatologicznej;	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych
	Zdrowy styl odżywiania	- Piramida zdrowego żywienia	- uświadomienie związku pomiędzy prawidłowym odżywianiem, a dobrym samopoczuciem i zdrowiem człowieka;	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”

			- dostarczenie wiedzy na temat tworzenia całodziennego jadłospisu; - kształtowanie umiejętności dokonywania wyboru właściwych pokarmów dla utrzymania zdrowia;		
	Aktywność ruchowa, praca i wypoczynek	- Dobre i złe nawyki	- kształtowanie u dzieci nawyków prozdrowotnych; - dostarczanie wiedzy na temat elementów budowy naszego ciała i warunków jego dobrego funkcjonowania;	wychowawca	"
		- Bezpieczne i atrakcyjne sposoby zaspakajania potrzeby aktywności przez dzieci	- zapoznanie dzieci z różnorodnymi zabawami ruchowymi; - uświadomienie silnej potrzeby ruchu i zabawy wśród młodych osób; - przyzwyczajanie do przebywania i zabawy na świeżym powietrzu bez względu na porę roku; - rozbudzanie umiejętności prawidłowego zagospodarowania czasu wolnego od nauki;	wychowawca, nauczyciele wychowania fizycznego	- w ramach realizowanych treści programowych, - w ramach zajęć dodatkowych: „gry i zabawy”, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”
II. Reagujmy na otaczające nas zło **III. Zapobiegajmy niepowodzeniom**	**Psychospołeczne aspekty zdrowia**	- Radzenie sobie z trudnymi sytuacjami	- wyrabianie umiejętności radzenia sobie z sytuacjami konfliktowymi; - nauka łagodzenia wewnętrznych napięć; - uczenie wyciszania	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”

dydaktycznym			i pozytywnego rozładowywania emocji;		
		-Porozumiewanie się między ludźmi	- kształtowanie umiejętności efektywnego komunikowania się między ludźmi; - ćwiczenie umiejętności przekazywania sygnałów niewerbalnych; - ćwiczenie umiejętności odczytywania sygnałów niewerbalnych; - zwiększenie zdolności do nawiązywania kontaktów interpersonalnych; - ćwiczenie aktywnego słuchania; - dostarczenie wiedzy na temat skutecznej i nieskutecznej komunikacji;	wychowawca	- zgodnie z programem profilaktyczno-wychowawczym: „Ja, Ty, My”
		- Chcę być Twoim przyjacielem	- kształtowanie umiejętności słuchania i zrozumienia innego człowieka; - uwrażliwianie dzieci na potrzeby i odczucia innych ludzi; - zapewnianie możliwości współpracy i współdziałania w grupie rówieśniczej; - integrowanie zespołu klasowego ze szczególnym zwróceniem uwagi na indywidualność każdego z jego członków; - budowanie pozytywnych relacji koleżeńskich;	wychowawca	- zgodnie z programem profilaktyczno-wychowawczym: „Ja, Ty, My”, - w ramach realizowanych treści programowych

			- rozwijanie wzajemnej akceptacji; - ukazywanie wartości płynących z koleżeństwa i przyjaźni;		
	Nauka tolerancji	- Rozpoznaję Swoje i Twoje uczucia	- kształtowanie u dzieci umiejętności rozpoznawania i nazywania uczuć przeżywanych w różnych sytuacjach; - akceptowanie uczuć przeżywanych przez inne osoby; - kształtowanie umiejętności wyrażania uczuć; - kształtowanie tolerancji i wrażliwości; - wdrażanie do zrozumienia własnych pozytywnych i negatywnych emocji, radzenia sobie w sytuacjach trudnych;	wychowawca	- zgodnie z programem profilaktyczno-wychowawczym: „Ja, Ty, My”
		- Porozmawiajmy	- przełamywanie barier dzielących pełnosprawne dzieci od niepełnosprawnych kolegów; - nauka odkrywania nowych sposobów porozumiewania się i komunikowania; - nauka tolerancji;	wychowawca, pedagog szkolny	- zgodnie z materiałem zawartym w publikacji „Porozmawiajmy”
	Nauka odpowiedzialności	- Mój kolego czasem muszę Ci powiedzieć – NIE	- kształtowanie umiejętności asertywnego zachowania; - uczenie odpowiedzialności za zachowanie swoje i innych; - nauka odmawiania, mówienia nie; - uświadomienie dzieciom, że	wychowawca	- zgodnie z programem profilaktyczno-wychowawczym: „Ja, Ty, My”

			umiejętność odmawiania jest ważna z punktu widzenia ich zdrowia i bezpieczeństwa;		
		- Szanujmy siebie i innych	- uczenie szacunku w stosunku do innych i samego siebie; - nauka prawidłowego współdziałania w grupie rówieśniczej; - uczenie szacunku dla symboli narodowych; - kształtowanie odpowiedzialności za własne zachowanie w stosunku do innych ludzi i za swoje czyny; - wyrabianie odpowiedzialności za współtworzenie wizerunku klasy;	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych
	Kultura na co dzień	- Zaczarujmy świat na lepszy	- wdrażanie do systematycznego stosowania zwrotów grzecznościowych; - nauka kulturalnego zachowania; - dbałość o kulturę słowa;	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych
		- Prezentujemy się innym na terenie szkoły i poza nią	- nauka odpowiedzialności za wizerunek klasy i szkoły; - kształtowanie odpowiedzialności za własne zachowanie; - uczenie szacunku dla norm i wartości ogólnospołecznych; - eliminowanie złych nawyków; - budowanie integracji klasowej; - kształtowanie umiejętności	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych, - w ramach imprez, wyjść, wycieczek

			prezentowania się i występów publicznych; - przełamywanie strachu, nieśmiałości i kompleksów;		
	Stop przemocy i agresji	- Uczucie strachu, uczucie spokoju	- uświadomienie co najczęściej wzbudza strach i niepokój; - uczenie radzenia sobie z negatywnymi uczuciami; - rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stresem;	wychowawca	- zgodnie z programem profilaktyczno-wychowawczym: „Ja, Ty, My
		- Miłość, przyjaźń, koleżeństwo zamiast agresji	- wyrabianie umiejętności rozróżniania dobra od zła; - ukazywanie wartości płynących z koleżeństwa i przyjaźni; - ukazywanie zgubnej roli agresji przejawiającej się w grupach rówieśniczych; - ukazywanie negatywnych skutków agresywnego zachowania;	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych
	Szanujemy i pomagamy osobom niepełnosprawnym, starszym i chorym	- Zawracamy uwagę na uczucia i problemy innych ludzi	- uwrażliwianie dzieci na potrzeby innych ludzi; - budzenie empatii i wrażliwości;	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych
		- Czy w moim najbliższym otoczeniu są osoby, którym mogę pomóc?	- uwrażliwianie dzieci na potrzeby innych ludzi; - budzenie empatii i wrażliwości;	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych
	Jestem uczniem	- Prawa	- poznanie praw	wychowawca	- w ramach

		i obowiązki ucznia	i obowiązków dziecka i ucznia; - nauka mądrego korzystania z praw i solidnego respektowania obowiązków; - kształtowanie odpowiedzialności i sumienności;		realizowanych treści programowych
	Zainteresowania i uzdolnienia	- Moje hobby	- rozbudzanie zainteresowań i uzdolnień dzieci; - organizowanie zajęć pozalekcyjnych rozwijających talenty i zdolności uczniów; - promowanie zdolności i zainteresowań poprzez umożliwianie prezentacji osiągnięć i kolekcji uczniów;	wychowawca, opiekunowie kół zainteresowań	- w ramach realizowanych treści programowych, - w ramach pracy kół zainteresowań
	Trudności w nauce	- Jakim jestem uczniem?	- wdrażanie dzieci do planowania i kontrolowania własnego uczenia; - wspieranie uczniów mających trudności w nauce; - organizowanie pomocy koleżeńskiej; - budowanie pozytywnej motywacji do nauki; - nauka technik ułatwiających uczenie się;	wychowawca, pedagog szkolny	- w ramach realizowanych treści programowych, w ramach zespołów wyrównawczych
IV. Żyjemy bez nałogów	**Życie bez nałogów**	- Co to jest uzależnienie?	- poznanie pojęcia uzależnienie oraz różnych jego form (od gier komputerowych, Internetu, telewizji, leków, słodyczy, papierosów, zakupów);	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”

			- uświadomienie wpływu reklam na psychikę dzieci; - zachęcanie dzieci do zdrowych sposobów spędzania wolnego czasu;		
		- Dymek papierosowy – to dymek dobry czy zły?	- pogłębienie wiadomości uczniów na temat szkodliwego działania dymu papierosowego i zawartych w nim związków na zdrowie człowieka; - ukazywanie destrukcyjnego wpływu palenia papierosów na zdrowie;	wychowawca	″
V. Żyjemy bezpiecznie	**Bezpieczeństwo i pierwsza pomoc**	- Bezpieczeństwo na drodze	- zapoznanie ze sposobami bezpiecznego poruszania się w ruch drogowym (pieszych, rowerzystów, kierowców pojazdów); - doskonalenie umiejętności przechodzenia przez jezdnię;	wychowawca, przedstawiciele policji	- w ramach realizowanych treści programowych, -pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”, z wykorzystaniem zestawu materiałów „Zasady bezpieczeństwa ruchu drogowego”
		- Droga do bezpiecznej samodzielności	- kształtowanie nawyku podejmowania rozważnych decyzji i bezpiecznych zachowań w codziennych sytuacjach;	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych, -pakiet edukacyjny „Moje zdrowie” - z nawiązaniem do zagrożeń współczesnego świata (np. zagrożenia terrorystyczne, incydenty „bombowe”)
		- Bezpieczni	- podnoszenie świadomości	wychowawca,	- w ramach

		z prądem	bezpiecznego korzystania z urządzeń elektrycznych wśród dzieci; - promowanie bezpiecznego, ekologicznego i racjonalnego użytkowania energii elektrycznej;	pedagog, prelegenci Zakładu Energetycznego Kraków	realizowanych treści programowych, - w oparciu o treści ogólnopolskiego programu „Bezpieczni z prądem” realizowanego przez Polskie Towarzystwo Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej
		- „Żyj bezpiecznie” - profilaktyka przeciwpożarowa i zapobieganie skutkom oparzeń	- poznanie zasad postępowania w przypadku zagrożenia pożarowego; - poznanie najczęstszych przyczyn oparzeń i zasad udzielania pierwszej pomocy;	wychowawca	- zgodnie z program profilaktyki przeciwpożarowej i zapobiegania skutkom oparzeń „Żyj bezpiecznie”
		- Co zrobić, gdy zdarzy się wypadek ? Pierwsza pomoc przedlekarska	- dostarczanie wiedzy uczniom związanej z pomocą przedlekarską; - ćwiczenia w udzielaniu piewszej pomocy przedlekarskiej;	wychowawca, pielęgniarka szkolna, przedstawiciel Zespołu do spraw bezpieczeństwa i profilaktyki	- w ramach realizowanych treści programowych, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”
		- Bezpieczeństwo i zagrożenia we współczesnym świecie, zagrożenia terrorystyczne	- uświadomienie zagrożeń związanych z terroryzmem, incydentami bombowymi, agresją; - kształtowanie nawyków bezpiecznych zachowań służących ochronie przed agresją i terrorem;	wychowawca	Wykorzystanie materiałów na temat zagrożeń terrorystycznych
	Chroniąc środowisko chronimy siebie	- Dlaczego powinniśmy chronić	- uświadamianie uczniom konieczności podejmowania działa na rzecz ochrony przyrody;	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych

		przyrodę?	- wyrabianie nawyków związanych z ochrona przyrody; - uzyskanie przez uczniów wiadomości na temat zwierząt i rośliny ginących;		
		- Co to takiego surowce wtórne?	- przypomnienie zasad segregowania śmieci; - propagowanie akcji zbierania i wykorzystywania surowców wtórnych;	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych
		- Hałas i jego wpływ na zdrowie?	- zapoznanie uczniów z problematyk hałasu; - ukazanie wpływu hałasu na zdrowi ludzi i zwierząt; - kształtowanie nawyków właściweg zachowania w czasie przerw;	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych
VI. **Żyjemy w Europie, Polsce, Krakowie, Rodzinie**	**Jesteśmy świadomi naszej przynależności narodowej**	- Symbole narodowe	- utrwalanie wiedzy uczniów o symbolach narodowych; - kształtowanie właściwej postawy wobec symboli narodowych; - kształtowanie właściwej postawy podczas śpiewania hymnu państwowego; - doskonalenie znajomości hymnu państwowego;	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych, w czasie udziału w różnych uroczystościach szkolnych
		- Moja ojczyzna Polska	- kształtowanie poczucia przynależności narodowej;	wychowawca	- w ramach realizowanych treści

			- budowanie poczucia dumy narodowej; - poznanie podstawowych faktów z historii Polski;		programowych
		- Warszawa stolica Polski	- zapoznanie z podstawowymi informacjami na temat Warszawy (legendy, historia, herb);	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych
	Jesteśmy częścią wspólnoty	- Dzielnica, w której mieszkam	- zapoznanie uczniów z dzielnicą (Wola Justowska, Dzielnica VII), w której zamieszkują (historia, zabytki, legendy); - budowanie poczucia przynależnośc i odpowiedzialności za swoje miejsce zamieszkania;	„	- w ramach realizowanych treści programowych, w czasie wyjść i wycieczek po Krakowie
		- Jestem uczniem klasy drugiej	- budowanie poczucia przynależnośc do klasy i szkoły; - poznawanie podstawowych zasad i reguł obowiązujących w relacjac międzyludzkich; - nauka planowania pracy w ramach zespołu klasowego’ - kształtowanie umiejętności właściwego zaprezentowania się n terenie szkoły i poza nią; - kształtowanie umiejętności współdziałania;	„	- w ramach realizowanych treści programowych
	Przygotowujemy się do życia w rodzinie	- Zajęcia członków rodziny	- obowiązki zawodowe rodziców; - uwrażliwienie dzieci na pracę, któ w domu wykonują rodzice; - kształtowanie wiedzy uczniów na temat właściwego podziału obowiązków domowych;	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych

		- W rodzinie wzajemnie sobie pomagamy	- ukazywanie wagi wsparcia w ramach rodziny; - podział obowiązków w rodzinie;	”	”
		- Tradycje świąt i uroczystości rodzinne	- poznawanie tradycji świątecznych i zwyczajów rodzinnych; - podkreślanie znaczenia tradycji w życiu człowieka; - zapoznanie z nowymi pojęciami: obrzęd, obyczaj, zwyczaj, nazewnictwa związanego ze świętami;	”	”

3. PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNYCH DLA KLASY III

Obszar oddziaływań	Dział	Tematyka działań	Cele, zadania	Realizacja	
				Odpowiedzialni	Uwagi
1	2	3	4	5	6
I. Żyjemy zdrowo i aktywnie	**Promocja zdrowia**	- Moja skóra – moja ochrona	- poznanie podstawowych funkcji skóry; - nauka dbałości o zdrową i czystą skórę; - wdrażanie uczniów do czystości i higieny;	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”
		- Prawidłowy dobór odzieży i obuwia	- nauka dbałości o zdrowie poprzez prawidłowy dobór odzieży i obuwia; - kształtowanie zamiłowania do czystości i dbałości o swój estetyczny wygląd;	wychowawca	″
		- Dbałość o czystość i estetykę otoczenia	- uświadomienie znaczenia czystości otoczenia dla zdrowia i dobrego samopoczucia człowieka; - budzenie odpowiedzialności za stan środowiska szkolnego; - kształtowanie świadomości ekologicznej;	wychowawca	″
	Zdrowy styl odżywiania	- Upodobania żywieniowe	- utrwalanie wiadomości na temat prawidłowego żywienia; - uświadomienie konieczności urozmaicania żywienia; - uświadomienie mechanizmów reklamy i faktu, że nie zawsze to,	wychowawca	″

			co ładne i kolorowe jest dobre dla zdrowia;		
	Aktywność ruchowa, praca i wypoczynek	- Ruch jako lekarstwo	- uświadomienie dzieciom możliwości wpływania na swój nastrój poprzez aktywność fizyczną i zabawę; - zachęcanie uczniów do aktywnych form spędzania czasu wolnego;	wychowawca nauczyciele wychowania fizycznego	- w ramach realizowanych treści programowych, - w ramach zajęć dodatkowych: „gry i zabawy”, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”
		- Prawidłowy plan dnia. Gospodarujemy swoim czasem podczas lekcji, przerwy, w domu	- uświadomienie dzieciom konieczności planowania dnia z uwzględnieniem swoich podstawowych potrzeb; - utrwalanie prozdrowotnych nawyków; - uzmysłowienie roli ruchu i odpoczynku w prawidłowym funkcjonowaniu organizmu; - zachęcanie do zdrowych sposobów spędzania czasu wolnego; - określanie zasad korzystania z komputera i Internetu;	wychowawca	- zgodnie z programem profilaktyczno-wychowawczym: „Ja, Ty, My
II. Reagujmy na otaczające nas zło	**Psychospołeczne aspekty zdrowia**	- Kontakty z nieznajomymi	- uświadomienie dzieciom zasad bezpiecznego kontaktu z nieznajomymi; - uczenie ograniczonego zaufania do obcych;	wychowawca, pedagog szkolny	- w ramach realizowanych treści programowych, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”
		- Moje ciało należy do mnie	- uświadomienie dzieciom różnych form kontaktu dotykowego; - uczenie obrony swego ciała	wychowawca	″

			przed niepożądanym dotykiem;		
		- Dobrze jest mieć przyjaciół	- poznanie cech dobrego przyjaciela; - uzmysłowienie praw i obowiązków dobrego przyjaciela; - kształtowanie odpowiedzialności w okazywaniu uczuć;	wychowawca	- zgodnie z programem profilaktyczno-wychowawczym: „Ja, Ty, My
	Nauka tolerancji	- Co to znaczy tolerancja ?	- kształtowanie postaw zrozumienia i akceptacji dla inności i odmienności; - nauka akceptacji wyglądu zewnętrznego swojego i innych ludzi; - budzenie szacunku dla poglądów innych osób; - przezwyciężanie przesądów i uprzedzeń;	wychowawca	- zgodnie z programem profilaktyczno-wychowawczym: „Ja, Ty, My
		- Przełamujmy bariery	- przełamywanie barier dzielących pełnosprawne dzieci od niepełnosprawnych kolegów; - nauka odkrywania nowych sposobów porozumiewania się i komunikowania; - budowanie postaw tolerancji i uwrażliwienia na drugiego człowieka;	wychowawca	- zgodnie z materiałem zawartym w publikacji „Porozmawiajmy”
	Nauka odpowiedzialności	- Prawa i obowiązki każdego z nas	- przypomnienie praw i obowiązków dziecka i ucznia; - ciągłe wdrażanie do wypełniania obowiązków, przestrzegania norm i mądrego korzystania z praw; - budzenie świadomości prawnej,	wychowawca	- zgodnie z programem profilaktyczno-wychowawczym: „Ja, Ty, My

			budowanie kodeksów zachowań; - kształtowanie umiejętności zwracania się do rzecznika praw ucznia;		
	Kultura na co dzień	- Komunikacja interpersonalna	- zwiększanie zdolności uczniów do nawiązywania prawidłowych kontaktów międzyludzkich; - kształtowanie umiejętności komunikowania się w sposób grzeczny i kulturalny; - ćwiczenie aktywnego słuchania; - dostarczanie wiedzy na temat skutecznej i nieskutecznej komunikacji;	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych
		- Jestem kulturalnym dzieckiem	- wdrażanie do przestrzegania właściwych norm zachowania; - dbałość o kulturę słowa; - uczenie zasad zachowania służących podnoszeniu poziomu kultury osobistej uczniów;	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych
	Stop przemocy i agresji	- Kontroluję swoje zachowania	- nabywanie umiejętności rozróżniania i nazywania stanów emocjonalnych odczuwanych przez ludzi w różnych sytuacjach; - rozwijanie umiejętności empatii i współpracy w grupie; - poznanie sposobów samokontroli własnego zachowania; - uświadamianie uczniom, że umiejętność słuchanie jest tak samo ważna, jak umiejętność rozmawiania i dyskutowania;	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych
		- Reagujmy na	- uczenie się rozwiązywania	wychowawca	- w ramach

		otaczające nas zło	problemów z wyeliminowaniem zachowań opartych na przemocy i agresji; - nauka prawidłowego oceniania sytuacji konfliktowych; - trenowanie umiejętności prawidłowego reagowania w różnych sytuacjach; - rozwijanie wyobraźni, twórczego myślenia; - kształtowanie umiejętności przewidywania skutków zachowań; - doskonaleni technik hamowania i rozładowania agresji; - budowanie wiedzy na temat osób do których można się zwrócić po pomoc w sytuacji trudnej; - kształtowanie umiejętności rozróżniania dobra i zła;		realizowanych treści programowych
	Szanujemy i pomagamy osobom niepełnosprawnym, starszym i chorym	- Sposoby niesienia pomocy ludziom potrzebującym	- uwrażliwianie uczniów na potrzeby innych ludzi; - kształtowanie sposobów postępowania ukierunkowanych na czynienie dobra;	,,	,,
		- Niepełnosprawność	- zdobycie wiedzy przez uczniów na temat pojęcia niepełnosprawności; - uwrażliwianie uczniów na potrzeby innych ludzi;	,,	,,
III. Zapobiegajmy niepowodzeniom dydaktycznym	**Jestem uczniem**	- Moja samoocena	- mobilizowanie uczniów do budowania pozytywnego obrazu siebie,	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych

			- budowanie poczucia własnej wartości dzieci; - „zarażanie optymizmem”; - wzmacnianie wiary w siebie; - budowanie umiejętności dokonywania samooceny i oceny innych; - kształtowanie umiejętności argumentowania i przemawiania;		
	Zainteresowania i uzdolnienia	-Rozwijam swoje zdolności	- rozwijanie zainteresowań i uzdolnień uczniów; - mobilizowanie uczniów do dodatkowej aktywności twórczej i wymiany doświadczeń; - rozwijanie czytelnictwa; - wzmacnianie wiary we własne uzdolnienia;	wychowawca, bibliotekarz, nauczyciele wychowania fizycznego, opiekunowie kół zainteresowań	- w ramach realizowanych treści programowych - udział w imprezach szkolnych, zawodach i konkursach
	Trudności w nauce	- Jak się uczyć?	- nauka planowania i kontrolowania własnego uczenia; - poznanie technik ułatwiających zapamiętywanie; - budowanie pozytywnej motywacji uczniów do nauki;	wychowawca, pedagog szkolny	- w ramach realizowanych treści programowych
IV. Żyjemy bez nałogów	**Życie bez nałogów**	- Lekarstwa	- uświadomienie dzieciom, że lekarstw można używać tylko w uzasadnionych sytuacjach, a wtedy również należy postępować ostrożnie; - uwrażliwianie uczniów na kwestię korzystania z leków – tylko pod opieką dorosłych; - pokazanie innych możliwości, które można zastosować zamiast	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”

			leków, żeby poprawić samopoczucie lub usunąć przyczyny bólu;		
		- Czy możesz odmawiać?	- uczenie się rozpoznawania zachowań asertywnych; - zapoznawanie uczniów ze strategią odmawiania; - nauka sposobów odmawiania;	wychowawca	″
		- Rodzina z problemem alkoholowym	- dostarczanie informacji o sytuacji dzieci z rodzin patologicznych; -zdjęcie z dzieci poczucia odpowiedzialności za pijących rodziców;	wychowawca	″
V. Żyjemy bezpiecznie	**Bezpieczeństwo i pierwsza pomoc**	- Zachowanie ostrożności wobec ludzi, przedmiotów, zwierząt i zjawisk w domu i poza nim	- wyrabianie u dzieci ostrożności wobec nieznajomych; - wyczulenie dzieci na nieprawdziwość obiegowego stereotypu przestępcy; - uczulenie dzieci na zachowanie ostrożności w codziennych sytuacjach; - rozwijanie samodzielności, odpowiedzialności, poczucia kompetencji; - zapoznanie ze sposobami prawidłowego udzielania pomocy przedlekarskiej;	wychowawca	- z nawiązaniem do zagrożeń współczesnego świata (np. zagrożenia terrorystyczne, incydenty „bombowe”)
		- Ruch drogowy i MY	- poznanie warunków i zagrożeń ze strony ruchu drogowego; - nauka wyboru bezpiecznej drogi do i ze szkoły; - korzystanie w praktyce ze znajomości zasad bezpiecznego	wychowawca, przedstawiciele policji	- w ramach realizowanych treści programowych, - z wykorzystaniem materiałów „Zasady bezpieczeństwa ruchu

			przechodzenia przez jezdnię, wsiadania i wysiadania z samochodu, korzystania z komunikacji miejskiej; - nauka świadomego korzystania z odblasków;		drogowego”
		- Bezpieczni z prądem	- podnoszenie świadomości bezpiecznego korzystania z urządzeń elektrycznych wśród dzieci; - promowanie bezpiecznego, ekologicznego i racjonalnego użytkowania energii elektrycznej;	wychowawca, pedagog, prelegenci Zakładu Energetycznego Kraków	- w ramach realizowanych treści programowych, - w oparciu o treści ogólnopolskiego programu „Bezpieczni z prądem” realizowanego przez Polskie Towarzystwo Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej
		- „Żyj bezpiecznie” - profilaktyka przeciwpożarowa i zapobieganie skutkom oparzeń	- poznanie sposobów przygotowania szkoły na wypadek powstania pożaru; - nauka podstawowych zasad zachowania i udzielania pomocy w przypadku oparzenia;	wychowawca	- zgodnie z program profilaktyki przeciwpożarowej i zapobiegania skutkom oparzeń „Żyj bezpiecznie”
		- Co zrobić, gdy zdarzy się wypadek ? Pierwsza pomoc przedlekarska	- utrwalanie wiedzy uczniów związanej z pomocą przedlekarską; - ćwiczenia w udzielaniu piewszej pomocy przedlekarskiej;	wychowawca, pielęgniarka szkolna, przedstawiciel Zespołu do spraw bezpieczeństwa i profilaktyki	- w ramach realizowanych treści programowych, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”
		-	- uświadomienie zagrożeń związanyc	wychowawca	Wykorzystanie

		Bezpieczeństwo i zagrożenia we współczesnym świecie, zagrożenia terrorystyczne	z terroryzmem, incydentami bombowymi, agresją; - kształtowanie nawyków bezpiecznych zachowań służących ochronie przed agresją i terrorem;		materiałów na temat zagrożeń terrorystycznych**17/.**
	Chroniąc środowisko chronimy siebie	- Jak możemy przyczynić się do ochrony środowiska?	- rozwijanie zainteresowań ochroną środowiska; - kształtowanie nawyków związanych z ochroną przyrody; - rozbudzanie działań na rzecz najbliższego otoczenia (dbałość o porządek w najbliższym otoczeniu)	wychowawca,	- w ramach realizowanych treści programowych
		- Czy jestem człowiekiem ekologicznym?	- usystematyzowanie wiedzy na tema sortowania śmieci i wykorzystania surowców wtórnych; - wyrabianie postaw ekologicznych - zachęcanie innych do dbałości o stan środowiska;	”	”
		- Przyczyny powstawania pożarów	- zapoznanie uczniów z głównymi przyczynami pożarów; - uświadamianie sposobów zapobiegania pożarom; - ukazywanie dramatycznych skutków pożarów (wymiar ludzki, ekologiczny, społeczny, materialny);	”	”
		- Działalność człowieka i jej skutki dla świata przyrody	- uczeń dostrzega pozytywne i negatywne skutki działalności człowieka dla świata przyrody; - rozbudzanie szacunku dla przyrody jej zasobów (woda, powietrze, rośliny, zwierzęta);	”	”

VI. **Żyjemy w Europie, Polsce, Krakowie, Rodzinie**	**Jesteśmy świadomi naszej przynależności narodowej**	- Godło, hymn, flaga	- utrwalanie wiedzy uczniów o symbolach narodowych; - kształtowanie właściwej postawy wobec symboli narodowych; - kształtowanie właściwej postawy podczas śpiewania hymnu państwowego; - doskonalenie znajomości hymnu państwowego;	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych, w czasie udziału w różnych uroczystościach szkolnych
		- Patriotyzm	- pojecie patriotyzmu; - kształtowanie poczucia przynależności i dumy narodowej; - poznanie podstawowych faktów z historii Polski; - nazywanie ojczyzny i mieszkańców Polski; - kształtowanie postawy patriotyczne	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych
		- Wielcy Polacy	- zapoznanie z postaciami znaczącym dla Polski i Polaków; - ukazywanie osiągnięć i postaw wybitnych Polaków, jako wzorów do naśladowania;	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych
	Jesteśmy częścią wspólnoty	- Mój region Małopolska	- zapoznanie uczniów z regionem Polski, w którym zamieszkują (historia, zabytki, legendy, przyroda); - budowanie poczucia przynależnośc i odpowiedzialności za swoje miejsce zamieszkania; - promowanie walorów małej ojczyzny;	„	- w ramach realizowanych treści programowych, w czasie wyjść i wycieczek po Krakowie i Małopolsce
		- Jestem	- zapoznanie z podstawowymi	„	- w ramach

		współgospodarzem szkoły	dokumentami funkcjonującymi w szkole (statut); - budowanie poczucia przynależnośc do klasy i szkoły; - przygotowanie do pełnienia ról społecznych, działań w ramach SU - kształtowanie odpowiedzialności za szkołę, poczucia, że jest wspólnym dobrem; - nauka podejmowania wspólnych decyzji w sprawie funkcjonowania szkoły; - kształtowanie umiejętności współdziałania w zespole; - przygotowanie do udziału w wyborach do SU;		realizowanych treści programowych, przy udziale SU i opiekuna SU
	Przygotowujemy się do życia w rodzinie	- Po co ludzie zakładają rodziny?	- usystematyzowanie dotychczasowej wiedzy uczniów na temat funkcji i zadań rodziny; - uwrażliwienie na różne zjawiska korzystne i niekorzystne dla prawidłowego funkcjonowania rodziny;	wychowawca	- w ramach realizowanych treści programowych
		- Rodzina, z której pochodzę	- wprowadzenie pojęć bliższa i dalsza rodzina, rodzina zastępcza, przysposobienie, adopcja, rodzina wielopokoleniowa; - ukazanie różnic w funkcjonowaniu życia rodzinnego na przestrzeni czasu; - różnice kulturowe, religijne, obyczajowe w funkcjonowaniu rodzin – kształtowanie tolerancji i	”	”

			poszanowania inności i różnic między rodzinami;		
		- Jak w rodzinie spędzamy wspólnie czas?	- poznawanie tradycji rodzinnych; - wskazanie na wartościowe sposoby spędzania czasu z rodziną (wspólne wyjścia do kina, teatru, muzeum, r spacer, piknik, grzybobranie, wspólne wakacje, celebrowanie obiadów rodzinnych, itp.)	„	„

4. PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNYCH DLA KLASY IV

Obszar oddziaływań	Dział	Tematyka działań	Cele, zadania	Realizacja	
				Odpowiedzialny	Uwagi
1	2	3	4	5	6
I. Żyjemy zdrowo i aktywnie	**Promocja zdrowia**	- Dbałość o swoje zdrowie	- uświadomienie sobie, co to znaczy być - zdrowym; - nabycie wiedzy o wyznacznikach stanu zdrowia (tętno, waga, wzrost, ciśnienie krwi, temperatura ciała); - nabycie umiejętności dokonywania niektórych pomiarów;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”
		- Normy zdrowotne i ich znaczenie	- uświadomienie znaczenia norm zdrowotnych i higienicznych; - poznanie podstawowych tabel norm zdrowotnych;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	″
	Zdrowy styl odżywiania	- Kuchnia z różnych stron świata	- dostarczenie informacji na temat różnych modeli żywienia w różnych krajach; - uświadomienie specyfiki kuchni polskiej; - kształtowanie umiejętności doboru zdrowych potraw;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	″
		- Związek miedzy żywnością, żywieniem, a zdrowiem	- dostarczenie wiedzy na temat związku miedzy żywieniem człowieka, a dolegliwościami układu pokarmowego; - nabycie umiejętności radzenia	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	″

			sobie z różnymi dolegliwościami układu pokarmowego, które są skutkami nieprawidłowego żywienia;		
	Aktywność ruchowa, praca i wypoczynek	- Aktywny wypoczynek	- zwrócenie uwagi uczniów na różne potrzeby ludzi zależne między innymi od wieku oraz konieczności podejmowania w każdym wieku aktywności fizycznej; - pokazywanie możliwości wspólnego organizowania w rodzinie różnych form aktywnego wypoczynku;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	"
		- Nie szkodzić zdrowiu	- uzmysłowienie konieczności planowania swojego czasu; - uświadomienie dzieciom konieczności zachowania równowagi między wypoczynkiem czynnym, biernym, a nauką i pracą;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	"
II. Reagujmy na otaczające nas zło	**Psychospołeczne aspekty zdrowia**	- Pozycje w grupie rówieśniczej	- wzmacnianie poczucia tożsamości; - dostrzeganie własnej indywidualności; - rozwijanie poczucia wartości; - uświadomienie zasad uczestnictwa w różnych grupach; - uświadomienie celów grupowych i indywidualnych; - nauka akceptowania siebie i innych osób; - wyrabianie umiejętności	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	"

			właściwego komunikowania swoich potrzeb;		
	Nauka tolerancji	- Uczenie się rozumienia i poszanowania własnych i cudzych uczuć	- kształtowanie umiejętności artykułowania i wyrażania w sposób niewerbalny własnych uczuć; - kształtowanie u uczniów pozytywnego wizerunku własnego siebie; - poznanie mowy ciała; - poznawanie siebie w oparciu o własne doświadczenie i opinię innych osób; - rozróżnianie dobra i zła w sytuacjach codziennych i nauka właściwego reagowania na nie; - nauka prawidłowego używania komunikatu „Ja”; - nauka poszanowania i akceptowania uczuć własnych i innych osób;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej
	Nauka odpowiedzialności	Poznanie i przestrzeganie swoich obowiązków oraz egzekwowanie praw	- zrozumienie takich pojęć, jak: norma, prawo, obowiązek, tolerancja, godność; - dostrzeganie różnic między ludźmi i akceptowanie ich; - budzenie świadomości swoich praw przez uczniów i trening ich egzekwowania; - budzenie świadomości swoich obowiązków i ich systematyczne wypełnianie ich przez uczniów; - zrozumienie do kogo można	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	″

			zwrócić się o pomoc; - trening zwracania się i pomoc; - zaznajamianie z konwencja praw dziecka;		
	Kultura na co dzień	- Kształtowanie umiejętności związanych z kulturą osobistą	- nauka przestrzegania norm grzecznościowych na co dzień; - budzenie troski o otoczenie; - nauka rozpoznawania zagrożeń i prawidłowego reagowania na nie; - dbałość o kulturę słowa; - kultura zachowania przy spożywaniu posiłków;	wychowawca, wychowawcy świetlicy, obsługa stołówki szkolnej, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	″
	Stop przemocy i agresji	- Sposoby radzenia sobie z presją grupową	- uświadamianie różnych form nacisku grupowego; - wzmacnianie możliwości przeciwstawiania się innym gdy jest to uzasadnione;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”
		- Zasady bezpiecznego zachowania	- przypominanie i ciągłe wdrażanie do przestrzegania zasad bezpiecznego zachowania obowiązujących w szkole i poza nią; - utrwalanie zasad pomocy przedlekarskiej; - wyrabianie postawy pomagania innym ludziom;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	″

			- doskonalenie myślenia przyczynowo – skutkowego; - ukazywanie skutków łamania zasad bezpieczeństwa obowiązujących w szkole i poza nią;		
	Szanujemy i pomagamy osobom niepełnosprawnym, starszym i chorym	- Problemy osób niepełnosprawnych, chorych i starszych	- uwrażliwianie uczniów na problematykę niepełnosprawności, - uwrażliwianie uczniów na potrzeby innych ludzi;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej
		- Jak mam się zachować?	- kształtowanie właściwych postaw wobec osób chorych, niepełnosprawnych;	,,	,,
III. Zapobiegajmy niepowodzeniom dydaktycznym	**Jestem uczniem**	- Uczę się samodzielności	- wdrażanie uczniów do samodzielnej nauki; - kształtowanie umiejętności związanych z samodzielnym zdobywaniem informacji; - kształtowanie umiejętności świadomego kierowania swoim postępowaniem i dokonywania odpowiednich wyborów;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów, bibliotekarz	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej
	Zainteresowania i uzdolnienia	- Odkrywanie swoich uzdolnień, możliwości i własnej	- uświadamianie sobie przez uczniów własnych zdolności i zainteresowań; - zachęcanie uczniów do udziału w różnych kołach zainteresowań,	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów, opiekunowie kół	,,

		indywidualności	w celu rozwijania zdolności; - rozbudzanie zainteresowań i zdolności uczniów poprzez realizację ciekawych projektów edukacyjnych;	zainteresowań	
	Trudności w nauce	- Problemy w nauce, jak im zapobiegać i jak sobie z nimi poradzić?	- budowanie wiedzy uczniów na temat sposobów zapobiegania trudnościom w nauce; - wdrażanie do systematycznej pracy; - kształtowanie obowiązkowości; - wskazywanie sposobów rozwiązywania trudności w nauce; - budowanie w zespole klasowym pozytywnego stosunku do nauki i obowiązków szkolnych; - tworzenie grup samopomocy koleżeńskiej;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów, zespoły samopomocy koleżeńskiej, pedagog	″
IV. Żyjemy bez nałogów	**Życie bez nałogów**	- Od próbowania do uzależnienia	- zrozumienie pojęć: próbowanie, zażywanie, uzależnienie; - poznanie dróg; od próbowania do uzależnienia;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”
		- Alkohol, narkotyki	- przekazanie podstawowych informacji o mechanizmach	wychowawca, nauczyciele	″

		i inne środki uzależniające	leczenia uzależnień; - dostarczenie podstawowych informacji o używkach, ich działaniu i konsekwencjach używania środków uzależniających;	poszczególnych przedmiotów	
		- Jak bronić się przed biernym paleniem?	- dostarczenie dzieciom podstawowych informacji o szkodliwości palenia papierosów (czynnego i biernego); -kształtowanie umiejętności obrony przed dymem papierosowym;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	″
		- Komputer, internet, telewizja – czy można się od nich uzależnić?	- uświadamianie efektów uzależnienia od gier komputerowych, Internetu, telewizji; - ukazywanie skutków negatywnego wpływu reklam; - pokazywanie zagrożeń wynikających z zagubienia się dzieci w realnym świecie wskutek częstego przebywania w świecie wirtualnym; - wskazywanie zdrowych sposobów spędzania wolnego czasu;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej
V. Żyjemy bezpiecznie	**Bezpieczeństwo i pierwsza pomoc**	- Przygotowanie do bezpiecznej wycieczki	- usamodzielnianie dzieci; - doskonalenie umiejętności przewidywania konsekwencji swego postępowania; - rozwijanie poczucia odpowiedzialności za siebie,	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych

			zachowanie własne i innych ludzi;		przedmiotów i godziny wychowawczej, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”
		- „Żyj bezpiecznie” - profilaktyka przeciwpożarowa i zapobieganie skutkom oparzeń	- poznanie zasad postępowania w przypadku zagrożenia pożarowego; - zdobycie informacji na temat miejsc na ciele szczególnie narażonych na oparzenia i sposobów przeciwdziałania oparzeniom i łagodzenia ich skutków;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	- zgodnie z program profilaktyki przeciwpożarowej i zapobiegania skutkom oparzeń „Żyj bezpiecznie”
		- Zasady bezpieczeństwa ruchu drogowego	- uświadamianie zagrożeń wynikających z uczestnictwa w ruchu drogowym; - kształtowanie odpowiedzialności z własne bezpieczeństwo i bezpieczeństwo innych; - wdrażanie do noszenia odblasków; - nauka prawidłowego reagowania na sygnały dźwiękowe i ruchowe;	wychowawca, nauczyciel techniki, nauczyciel odpowiedzialny za profilaktykę drogową, przedstawiciele policji	- z wykorzystaniem zestawu materiałów „Zasady bezpieczeństwa ruchu drogowego”
		- Co zrobić, gdy zdarzy się wypadek ?	- dostarczanie wiedzy uczniom związanych z pomocą przedlekarską; - ćwiczenia w udzielaniu pierwszej pomocy przedlekarskiej;	wychowawca, nauczyciel przyrody, pielęgniarka szkolna, przedstawiciel Zespołu do spraw bezpieczeństwa i profilaktyki	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej, - pakiet edukacyjny

					„Moje zdrowie”
		- Bezpieczeństwo i zagrożenia we współczesnym świecie, zagrożenia terrorystyczne	- uświadomienie zagrożeń związanyc z terroryzmem, napadami, incydentami bombowymi, agresją; - kształtowanie nawyków bezpiecznych zachowań służących ochronie przed agresją i terrorem; - kształtowanie postaw tolerancji wobec inności i wrażliwości na krzywdę i przemoc; - poznanie zasad racjonalnego zachowania w przypadku zagrożen terrorystycznego;	wychowawca, członkowie Zespołu do spraw bezpieczeństwa	- z uwzględnieniem zagrożeń współczesnego świata (np. zagrożenia terrorystyczne, incydenty „bombowe”, konflikty religijne, narodowościowe, wojny) .
	Chroniąc środowisko chronimy siebie	- My i przyroda	- rozbudzanie aktywności społecznie użytecznej na rzecz szkoły i jej najbliższego otoczenia; - zaciekawienie światem przyrody i zrozumienie jej związków z życien człowieka;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej
		- Po co segregujemy śmieci?	- kształtowanie nawyków związanyc z ochroną przyrody; - poznanie znaczenia recyklingu; - kształtowanie nawyków oszczędzania (papier, woda, energi elektryczna)	”	”
		- Hałas w szkole	- ukazanie negatywnych skutków hałasu dla zdrowia i funkcjonowan ucznia; - wyrabianie nawyków właściwego zachowania;	”	”

			- rozbudzanie inicjatyw uczniowskich mających na celu zmniejszenie ilości hałasu w szkole;		
VI. **Żyjemy w Europie, Polsce, Krakowie, Rodzinie**	**Jesteśmy świadomi naszej przynależności narodowej**	- Znam i szanuję symbole narodowe	- utrwalanie wiedzy uczniów o symbolach narodowych; - kształtowanie właściwej postawy wobec symboli narodowych; - kształtowanie właściwej postawy podczas śpiewania hymnu państwowego; - doskonalenie znajomości hymnu państwowego;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów (szczególnie: nauczyciele muzyki i historii)	- w ramach realizowanych treści programowych i godziny wychowawczej, w czasie udziału w różnych uroczystościach szkolnych
		- Znam miejsca ważne dla pamięci narodowej	- poznawanie miejsc pamięci narodowej w najbliższym otoczeniu (dzielnica, miasto); - zapoznanie z przykładami patriotycznej postawy mieszkańców Woli Justowskiej w czasie II wojny światowej; - kształtowanie poczucia przynależności i dumy narodowej; - poznanie podstawowych faktów z historii Polski;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów (szczególnie historii)	- w ramach realizowanych treści programowych, godziny wychowawczej, wyjść i wycieczek klasowych
		- Wybitne ludzie związani z Krakowem	- poznawanie sylwetek ludzi związanych z historia Krakowa; - ukazywanie osiągnięć i postaw wybitnych Polaków, jako wzorów do naśladowania;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów (szczególnie historii i języka polskiego)	”

		- Co wiem o swoim regionie?	- wzbogacanie wiedzy uczniów na temat regionu Polski, w którym zamieszkują (historia, zabytki, legendy, przyroda); - budowanie poczucia przynależnośc odpowiedzialności i dumy za swój region; - promowanie walorów małej ojczyzny;	„	- w ramach realizowanych treści programowych, godziny wychowawczej, w czasie wyjść i wycieczek po Krakowie i Małopolsce
	Jesteśmy częścią wspólnoty	- Szkoła, jako wspólnota	- zapoznanie z podstawowymi dokumentami funkcjonującymi w szkole (statut, program wychowawczo-profilaktyczny, regulamin biblioteki i świetlicy); - budowanie poczucia przynależnośc do klasy i szkoły; - kształtowanie odpowiedzialności za szkołę, poczucia, że jest wspólnym dobrem; - nauka podejmowania wspólnych decyzji w sprawie funkcjonowania klasy i szkoły; - kształtowanie umiejętności współdziałania w zespole; - poznanie zasad działania SU; - praca nad prawami i obowiązkami ucznia;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów, bibliotekarz, opiekun SU, nauczyciele świetlicy	- w ramach realizowanych treści programowych, godziny wychowawczej, przy udziale SU i opiekuna SU
	Przygotowujemy się do życia w rodzinie	- Moja więź z rodzicami	- uzmysławianie uczniom roli więzi v rodzinie, problem słabnących więz - uwrażliwienie na różne zjawiska korzystne i niekorzystne dla prawidłowego funkcjonowania rodziny;	Wychowawca, nauczyciele, nauczyciel WDŻ	- w ramach realizowanych treści programowych i godzin wychowawczych

		- Ważne dni w życiu każdej rodziny	- uzmysławianie uczniom wagi kultywowania tradycji rodzinnych; - ważne dni w życiu każdej rodziny (Dzień Matki, Dzień Ojca, Dzień Babci, Dzień Dziadka, rocznice rodzinne, świętowanie dni urodzin lub imienin);	„	„
		- Potrzeby członków rodziny	- omówienie problematyki potrzeb i kwestii ich zaspakajania; - wskazanie na sposoby spędzania czasu z rodziną (wartościowe i nie) - konflikty w rodzinie i ich destrukcyjny wpływ na członków rodziny;	„	„

5. PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNYCH DLA KLASY V

Obszar oddziaływań	Dział	Tematyka działań	Cele, zadania	Realizacja	
				Odpowiedzialny	Uwagi
1	2	3	4	5	6
I. Żyjemy zdrowo i aktywnie	Promocja zdrowia	- Zasady higieny obowiązującej w szkole	- kształtowanie nawyków higienicznych; - uświadamianie uczniom, jakie zachowania w szkole sprzyjają zdrowiu;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”
		- Aktywność fizyczna – dbamy o kondycję	- uświadomienie uczniom, że ruch jest istotą życia; - wdrażanie różnych form aktywności fizycznej; - poznanie optymalnych warunków uprawiania ćwiczeń fizycznych;	wychowawca, nauczyciele wychowania fizycznego	„
		- Akademia Dojrzewania	- dostarczenie wiedzy na temat: - jak z dziewczynki staję się kobietą? - przejawy biologicznego dojrzewania u dziewcząt; - problemy okresu dojrzewania;	pedagog szkolny	- zgodnie z programem dla dziewcząt klas V Akademia Dojrzewania
	Zdrowy styl odżywiania	- Wpływ używek na zdrowie człowieka	- dostarczanie wiedzy na temat zasad racjonalnego żywienia, ze szczególnym uwzględnieniem pokarmów, które są zdrowe	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale

			i niezdrowe dla człowieka; - uświadomienie uczniom konieczności kontrolowanego korzystania z używek;		nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”
		- Zdrowy styl odżywiania	- ocena własnego sposobu odżywiania; - propozycje modyfikacji dotychczasowego sposobu odżywiania;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	″
	Aktywność ruchowa, praca i wypoczynek	- Rola ruchu w zapobieganiu chorobom	- modelowanie zachowań prozdrowotnych u dziecka; - zachęta do aktywnego wypoczynku; - uświadomienie roli ruchu w zapobieganiu chorobom;	wychowawca, nauczyciele wychowania fizycznego	″
II. Reagujmy na otaczające nas zło	**Psychospołeczne aspekty zdrowia**	- Sposoby radzenia sobie z emocjami i stresem	- poszerzenie wiedzy uczniów na temat emocji; - nauka akceptacji uczuć i właściwego ich wyrażania; - zdobywanie podstawowych informacji o stresie; - łagodzenie napięcia wywołanego stresem;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	″
	Nauka tolerancji	- Dostrzeganie świata innych	- budzenie wrażliwości i zainteresowania innymi ludźmi; - dostrzeganie wpływu innych ludzi na kształtowanie osobowości i wybór dróg życiowych; - kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i

			- rozwijanie wrażliwości i empatii, reagowanie na krzywdę innych;		godziny wychowawczej
	Nauka odpowiedzialności	- Współdziałanie w grupie rówieśniczej	- uświadamianie uczniom istnienia różnych grup rówieśniczych i ich wpływu na jednostkę; - nauka rozróżniania zachowania agresywnego, asertywnego i uległego; - budzenie potrzeby działania w klasie jako grupie; - budzenie odpowiedzialności za tworzenie dobrego zespołu klasowego; - nauka współtworzenia i respektowania norm klasowych;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	"
	Kultura na co dzień	- Kultura na co dzień	- wdrażanie uczniów do przestrzegania norm zachowań dotyczących kultury osobistej; - poznanie zasad „savoir-vivru" i wprowadzanie ich w życie; - nauka dbałości o kulturę słowa, piętnowanie wulgaryzmów;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów, pracownicy administracji i obsługi	"
	Stop przemocy i agresji	- Radzenie sobie w sytuacji konfliktu	- nauka rozpoznawania sytuacji konfliktowych; - szukanie sposobów rozwiązywania różnych sytuacji konfliktowych	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów, nauczyciel wychowania dożycia w rodzinie	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej, - pakiet edukacyjny

					„Moje zdrowie”
		- Zasady bezpiecznego rozwiązywania konfliktów	- uświadomienie uczniom faktu, że każdy ma prawo do nietykalności fizycznej; - ukazywanie korzyści związanych z umiejętnością rozwiązywania konfliktów bez używania przemocy;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	″
	Szanujemy i pomagamy osobom niepełnosprawnym, starszym i chorym	Zwracamy uwagę na innych ludzi	- uwrażliwianie uczniów na uczucia i problemy innych ludzi; - ukazywanie problemów ludzi niepełnosprawnych w środowisku ludzi sprawnych;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	″
		- Nasze zachowania wobec niepełnosprawności	- ukazywanie różnych zachowań ludzi wobec osób niepełnosprawnych; - kształtowanie właściwych postaw wobec ludzi starszych, niepełnosprawnych, niesamodzielnych;	wychowawca	″
III. Zapobiegajmy niepowodzeniom dydaktycznym	**Jestem uczniem**	- Moje miejsce w klasie	- ciągłe kształtowanie prawidłowego funkcjonowania uczniów w grupie; - kształtowanie przynależności do klasy, jako jej ważnego ogniwa; - nauka pełnienia ról grupowych i różnych zadań w grupie; - budowanie poczucia wspólnoty i odpowiedzialności grupy; - uświadamianie uczniom znaczenia przyjaźni i konieczności dbania o jej trwałość;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej

			- budowanie pozytywnego poczucia z przynależności do grupy;		
	Zainteresowania i uzdolnienia	- Budzenie i rozwijanie zainteresowań	- zachęcanie uczniów do dzielenia się zainteresowaniami z innymi; - tworzenie grup zainteresowań; - nauka autoprezentacji; - mobilizowanie uczniów do aktywności twórczej, - zachęcanie do udziału w ciekawych projektach edukacyjnych i konkursach;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów, opiekunowie kół zainteresowań	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej, - w ramach realizacji tematyki kół zainteresowań, - w zakresie przygotowań do konkursów i projektów edukacyjnych
		- Odkrywanie swych uzdolnień, możliwości i własnej indywidualności	- kształtowanie świadomości własnej wartości, indywidualności i odmienności; - rozwijanie postaw tolerancji wobec odmienności, słabości i niedoskonałości; - kształtowanie umiejętności obrony własnych poglądów; - rozbudzanie indywidualności i samodzielności twórczej; - budzenie krytycyzmu wobec własnych poczynań; - nauka prawidłowej oceny własnych zachowań i osiągnięć;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów, opiekunowie kół zainteresowań	„

	Trudności w nauce	- Wzmacnianie motywacji do nauki	- zapoznanie uczniów z wybranymi metodami pozwalającymi zwiększyć efektywność pracy umysłowej; - uczenie planowania własnych działań; - zapoznanie z metodami pozwalającymi zwiększyć swą motywację do pracy i nauki;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów,	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”
IV. Żyjemy bez nałogów	**Życie bez nałogów**	- Co to jest nałóg i czy można się z niego wyleczyć?	- zrozumienie powodów dla, których ludzie sięgają po używki i narkotyki; - przekazywanie podstawowych informacji na temat mechanizmów powodujących uzależnienia oraz ich leczenie;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	″
		- Dlaczego ludzie sięgają po papierosy?	- uświadomienie uczniom, jakie są mechanizmy sięgania po papierosy; - uzmysłowienie mechanizmów uzależnienia od nikotyny;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	″
		- Niebezpieczeństwa wynikające ze stosowania narkotyków, nadużywania leków, picia alkoholu, palenia papierosów	- usystematyzowanie wiedzy uczniów na temat środków uzależniających, odurzających oraz ich działania; - wyrobienie znajomości pojęć tego, co to jest właściwe i niewłaściwe stosowanie oraz nadużywanie; - ukazywanie wpływu środków odurzających na funkcjonowanie	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	″

			człowieka;		
V. Żyjemy bezpiecznie	**Bezpieczeństwo i pierwsza pomoc**	- Bezpieczna droga do bezpiecznego celu	- umacnianie prozdrowotnych nawyków i zachowań; - uświadamianie wpływu stylu życia na zdrowie i bezpieczeństwo;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	"
		-Bezpieczeństwo na drodze	- poznanie czynników będących przyczyną wypadków drogowych; - zrozumienie konsekwencji bieżących i długoterminowych wypadków drogowych; - poznanie związków między alkoholem, lekarstwami, zmęczeniem, a wypadkami drogowymi; - wyrabianie zrozumienia znaczenia bycia widocznym na drodze; - znajomość „Kodeksu rowerzysty;	wychowawca, nauczyciel techniki, nauczyciel odpowiedzialny za profilaktykę drogową, przedstawiciele policji	- z wykorzystaniem zestawu materiałów „Zasady bezpieczeństwa ruchu drogowego
		- „Żyj bezpiecznie" - profilaktyka przeciwpożarowa i zapobieganie skutkom oparzeń	- usystematyzowanie wiadomości o głównych przyczynach pożarów; - poznanie substancji chemicznych, mogących powodować oparzenia; - poznanie zasad postępowania w przypadku oparzeń chemicznych;	wychowawca	- zgodnie z program profilaktyki przeciwpożarowej i zapobiegania skutkom oparzeń „Żyj bezpiecznie"
		- Co zrobić, gdy zdarzy się wypadek ?	- przekazywanie wiedzy uczniom związanych z pomocą przedlekarską; - ćwiczenia w udzielaniu piewszej	wychowawca, nauczyciel biologii, pielęgniarka szkolna,	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale

			pomocy przedlekarskiej;	przedstawiciel Zespołu do spraw bezpieczeństwa i profilaktyki	nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”
		- Bezpieczeństwo i zagrożenia we współczesnym świecie, zagrożenia terrorystyczne	- uświadomienie zagrożeń związanyc z terroryzmem, napadami, incydentami bombowymi, agresją; - kształtowanie nawyków bezpiecznych zachowań służących ochronie przed agresją i terrorem; - kształtowanie postaw tolerancji wobec inności i wrażliwości na krzywdę i przemoc; - poznanie zasad racjonalnego zachowania w przypadku zagrożen terrorystycznego;	wychowawca, członkowie Zespołu do spraw bezpieczeństwa, zaproszeni przedstawiciele służb mundurowych	- z uwzględnieniem zagrożeń współczesnego świata (np. zagrożenia terrorystyczne, incydenty „bombowe”, konflikty religijne, narodowościowe, wojny)
	Chroniąc środowisko chronimy siebie	- Moje działania na rzecz ochrony środowiska	- uświadamianie uczniom konieczności dbałości o środowisk naturalne; - kształtowanie nawyków związanyc z ochroną przyrody; - wyrabianie troski o czystość i estetykę najbliższego otoczenia;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej
		- Ochrona przyrody, obowiązek, czy konieczność?	- kształtowanie właściwego stosunku do przyrody, również tej w najbliższym otoczeniu (rośliny doniczkowe w klasach i na korytarzach, tereny zielone wokół	”	”

			szkoły); - wyrabianie nawyku dbałości o środowisko naturalne; - ukazanie zagrożeń wynikających z działalności człowieka dla środowiska naturalnego (zanieczyszczenie powietrza, wód, gleb, wpływ przemysłu na klimat, wysypiska śmieci)		
VI. **Żyjemy w Europie, Polsce, Krakowie, Rodzinie**	**Jesteśmy świadomi naszej przynależności narodowej**	- Polak, brzmi dumnie	- rozszerzanie wiedzy uczniów o symbolach narodowych; - kultywowanie właściwej postawy wobec symboli narodowych; - kształtowanie właściwej postawy podczas śpiewania hymnu państwowego; - uświadamianie znaczenia wspólnot narodowej, historycznej, obyczajowej; - poszerzanie wiedzy uczniów na temat osiągnięć Polaków; - przybliżenie problematyki postrzegania Polaków przez inne narody; - nabywanie poczucia przynależnośc narodowej;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	- w ramach realizowanych treści programowych i godziny wychowawczej, w czasie udziału w różnych uroczystościach szkolnych
		- Stolica i inne ważne miasta w Polsce	- rozszerzanie wiedzy uczniów na temat Warszawy i wybranych mias w Polsce; - kształtowanie poczucia przynależności i dumy narodowej; - poznanie podstawowych faktów dotyczących miast, które odgrywał	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	- w ramach realizowanych treści programowych, godziny wychowawczej, wyjść i wycieczek klasowych

			w historii naszego Kraku rolę stolicy;		
		- Zasoby kulturalne Krakowa	- korzystanie z zasobów kulturalnych Krakowa; - wzbogacanie wiedzy uczniów o Krakowie; - poznanie sylwetek ludzi związanyc z historia Krakowa;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów (szczególnie historii i języka polskiego)	„
	Jesteśmy częścią wspólnoty	- Co wiem o Małopolsce?	- wzbogacanie wiedzy uczniów na temat regionu Polski, w którym zamieszkują (historia, zabytki, legendy, przyroda); - budowanie poczucia przynależnośc odpowiedzialności i dumy za swój region; - promowanie walorów małej ojczyzny;	„	- w ramach realizowanych treści programowych, godziny wychowawczej, w czasie wyjść i wycieczek po Krakowie i Małopolsce
		- Historia mojej szkoły	- zapoznanie z podstawowymi dokumentami ilustrującymi historie SP nr 72 w Krakowie; - budowanie poczucia przynależnośc do klasy i szkoły; - kształtowanie odpowiedzialności za szkołę, poczucia, że jest wspólnym dobrem; - poznawanie tradycji szkoły; - poszerzenie wiedzy o patronie szkoły; - szkoła dawniej, a dziś;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów, bibliotekarz,	- w ramach realizowanych treści programowych, godziny wychowawczej
	Przygotowujemy się do życia w rodzinie	- Rola więzi w życiu człowieka	- uzmysławianie uczniom roli więzi w życiu; - uwrażliwianie uczniów na kwestie	Wychowawca, nauczyciele, nauczyciel WDŻ	- w ramach realizowanych treści programowych i

			koleżeństwa i przyjaźni; - budowanie właściwych więzi pomiędzy rówieśnikami;		godzin wychowawczych
		- Rodziny są różne	- uzmysławianie uczniom zmian jaki następują we współczesnych rodzinach; - konflikty w rodzinie i ich destrukcyjny wpływ na członków rodziny; - struktura rodziny i kwestia samotnego rodzicielstwa	”	”
		- Kto wpływa na moje życie?	- omówienie wpływu innych ludzi (osób, grup) na kształtowanie osobowości człowieka i wybór przez niego dróg życiowych;	”	”

6. PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNYCH DLA KLASY VI

Obszar oddziaływań	Dział	Tematyka działań	Cele, zadania	Realizacja	
				Odpowiedzialny	Uwagi
1	2	3	4	5	6
I. Żyjemy zdrowo i aktywnie	**Promocja zdrowia**	- Higiena osobista w okresie dojrzewania	- poznanie prawidłowości rządzących okresem dojrzewania; - nauka prawidłowego wykonywania zabiegów higienicznych;	wychowawca, nauczyciel wychowania do życia w rodzinie, nauczyciel przyrody	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”
		- Między nami kobietkami	- uzyskanie przez uczennice wiedzy pozwalającej na lepsze zrozumienie przemian fizycznych - i emocjonalnych zachodzących w okresie dojrzewania; - pomoc w zaakceptowaniu siebie w procesie przemian związanych z dojrzewaniem; - przyswojenie prawidłowej terminologii dotyczącej części ciała, dorastania i rozwoju; - uświadomienie przez uczennice, że wraz z dojrzewaniem wzrasta odpowiedzialność za dbałość o swoje ciało;	prelegent programu edukacyjnego dla dziewcząt: „Miedzy nami kobietkami”	- zgodnie z programem dla dziewcząt klas VI: „Miedzy nami kobietkami” przygotowanym przez Procter & Gamble

			- złagodzenie stresów związanych z dorastaniem; - wyrabianie właściwych nawyków higienicznych; - przekazanie informacji o środkach higieny osobistej stosowanych w trakcie miesiączki;		
		- Moje kłopoty ze skórą – trądzik młodzieńczy	- poszerzanie wiedzy uczniów o budowie i funkcjonowaniu naszej skóry; - zdobywanie podstawowych informacji dotyczących przyczyn powstawania trądziku, sposobów zapobiegania oraz zmniejszania jego dolegliwości;	wychowawca, nauczyciel przyrody i wychowania do życia w rodzinie	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”
		- Hartowanie organizmu	- poznanie sposobów hartowania organizmu i jego zalet dla zdrowia człowieka;	wychowawca, nauczyciele wychowania fizycznego	″
		- Akademia Dojrzewania	- dostarczenie wiedzy na temat: - rozwoju psychoseksualnego; - seksualności człowieka;	pedagog szkolny	- zgodnie z programem dla dziewcząt klas VI Akademia Dojrzewania
	Zdrowy styl odżywiania	- Problem z kaloriami	- dostarczenie informacji na temat wpływu stylu odżywiania na masę człowieka i przyczyn występowania nadwagi oraz	wychowawca, nauczyciel przyrody i wychowania do	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale

			niedowagi; - problem bulimii i anoreksji u nastolatek; - uzmysłowienie zagadnień wynikających z błędów żywieniowych (nadwaga, nadciśnienie, nowotwory, cukrzyca, choroby układu pokarmowego i krążenia);	życia w rodzinie	nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”
		- Tradycje i zwyczaje żywieniowe	- poznanie modelu żywienia występującego w polskich rodzinach; - uzmysłowienie zależności między stylem życia, a sposobem odżywiania rodziny;	wychowawca	″
	Aktywność ruchowa, praca i wypoczynek	- Kultura fizyczna warunkiem zdrowia i dobrego samopoczucia	- zapoznanie uczniów z problemami kultury fizycznej; - pobudzenie uczniów do refleksji na temat wielorakich korzyści odnoszonych przez ludzi, którzy uprawiają sport; - zachęta do podejmowania aktywności ruchowej;	wychowawca, nauczyciele wychowania fizycznego	″
		- Gimnastyka dobra na wszystko	- uświadomienie wpływu aktywności ruchowej na funkcjonowanie mózgu; - zapoznanie z ćwiczeniami usprawniającymi pracę mózgu;	wychowawca, nauczyciele wychowania fizycznego	″
II. Reagujmy na otaczające nas zło	**Psychospołeczne aspekty zdrowia**	- Zachowanie asertywne	- rozpoznawanie rodzajów typowych zachowań; - ćwiczenie optymalnego sposobu zachowania;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	″

		- Cechy dobrego komunikowania się	- ćwiczenie umiejętności słuchania i rozmawiania; - wyrabianie zdolności bezpośredniego formułowania komunikatów;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	„
	Nauka tolerancji	- Poznanie i respektowanie praw człowieka	- zapoznanie się z konwencją praw dziecka; - kształtowanie tolerancji i oraz szacunku dla ludzi różnych ras i wyznań; - trening umiejętności reagowania w sytuacjach konfliktowych; - nauka egzekwowania swoich i cudzych praw w poczuciu godności własnej i cudzej;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej
	Nauka odpowiedzialności	- Nauka samorządności	- rozwijanie chęci i umiejętności pracy w SU; - doskonalenie sztuki dyskusji i wyrażania własnych i grupowych sądów; - kształtowanie umiejętności współpracy i okazywania wsparcia i pomocy młodszym członkom społeczności szkolnej;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów, opiekun samorządu szkolnego, samorząd szkolny	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej, - zgodnie z planem pracy SRU
	Kultura na co dzień	- Kultywowanie tradycji	- wyrabianie odpowiedzialności za tworzenie wizerunku szkoły; - wdrażanie do poznawania dorobku i tradycji okolicy i prezentowania efektów tych działań;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	„

			- prezentowanie dorobku szkoły środowisku;		
		- Kulturalny, to znaczy…	- respektowanie przestrzegania przez uczniów norm zachowań dotyczących kultury osobistej; - wprowadzanie w życie zasad „savoir-vivru”; - dbałość o kulturę słowa, piętnowanie wulgaryzmów;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	″
	Stop przemocy i agresji	- Radzenie sobie w sytuacji konfliktu	- uświadomienie sobie odczuć towarzyszących sytuacji konfliktowej; - nauka twórczego podejścia do rozwiązywania sytuacji konfliktowej;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”
		- Unikanie zagrożeń ze strony innych ludzi	- ustalenie najbardziej skutecznych i nieskutecznych strategii zachowań wobec napastników; - zachęta do uprawiania sportu i poprawy kondycji fizycznej; wyrabianie postawy asertywnej w sytuacji zagrożenia;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	″
	Szanujemy i pomagamy osobom niepełnosprawnym, starszym i chorym	- Różne oblicza starości	- wyrabianie postaw szacunku wobec osób starszych; - uwrażliwianie uczniów na problemy ludzi starszych; - kształtowanie postaw tolerancji;	„	”
		- Sposoby	- zachęcanie uczniów do działań	wychowawca,	″

		niesienia pomocy osobom potrzebującym	o charakterze pomocowym i wolontaryjnym (na miarę ich możliwości); - kształtowanie postaw społecznych i obywatelskich;	nauczyciele poszczególnych przedmiotów	
III. Zapobiegajmy niepowodzeniom dydaktycznym	**Jestem uczniem**	- Doskonalenie osobowości	- kształtowanie umiejętności prawidłowej oceny swoich możliwości i zachowań; - wyrabianie umiejętności dokonywania wyboru i planowania działań; - wyrabianie systematyczności uczniów w dążeniu do realizacji zaplanowanego celu; - uczenie umiejętności samokontroli i dokonywania samooceny;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej
	Zainteresowania i uzdolnienia	- Odkrywanie swych uzdolnień, możliwości i własnej indywidualności	- wyrabianie umiejętności stawiania celów i dążenia do osiągania ich; - rozwijanie pracowitości, odpowiedzialności, wytrwałości i konsekwencji w działaniu; - zachęcanie do udziału w pracach różnych kół zainteresowań oraz do uczestnictwa w różnych konkursach i projektach edukacyjnych;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów, opiekunowie kół zainteresowań,	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej, - w zakresie przygotowań do konkursów i projektów edukacyjnych
	Trudności w nauce	- Czy jestem przygotowany	- oswajanie uczniów z sytuacją stresową związaną ze	wychowawca, nauczyciele	- w ramach realizowanych treści

		do sprawdzianu kompetencji **?**	sprawdzianem kompetencji w klasie VI i uodparnianie na nią poprzez dokładne przygotowanie do sprawdzianu i poznanie praw nim rządzących; - ćwiczenie umiejętności przydatnych w czasie sprawdzianu; - wzmacniane wiary w siebie; - rozwijanie wyobraźni, twórczego myślenia; - nauka samokontroli;	poszczególnych przedmiotów, pedagog szkolny, nauczyciele zespołu ds. sprawdzianu, opiekunowie kół zainteresowań, pedagog szkolny	programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej, - w ramach przygotowań do sprawdzianu (sprawdziany próbne, dodatkowe zajęcia przygotowawcze)
IV. Żyjemy bez nałogów	**Życie bez nałogów**	-Jak skutecznie mówić „Nie?	- uświadomienie uczniom jak należy mówić „Nie”; - zapoznanie ze strategiami odmawiania; - ćwiczenie umiejętności odmawiania; - uświadomienie uczniom siły nacisku grupowego;	Wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów, nauczyciel wychowania do życia w rodzinie	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”
		- Formy pomocy w leczeniu uzależnień	- dostarczanie informacji o sposobach i formach pomocy dzieciom z rodzin alkoholików, oraz rodzinom alkoholików; - zasygnalizowanie sposobów pomocy ludziom uzależnionym od narkotyków;	wychowawca	”
		- Prawdy i mity na temat	- oddzielenie faktów dotyczących narkotyków, alkoholu i sekt od	wychowawca	”

		narkotyków, alkoholu i sekt	mitów; - uświadomienie konsekwencji używania środków narkotycznych; - uświadamianie skutków uzależnienia od narkotyków |i alkoholu; - poznanie podstawowych informacji dotyczących oddziaływania środków uzależniających na organizm człowieka;		
		- Uzależnienia – komputer, Internet, telewizja	- uświadamianie skutków uzależnienia od gier komputerowych, internetu, telewizji; - poznanie wpływu reklamy na psychikę; - zachęcanie do rozważnego korzystania z telewizji i komputera i do zdrowych sposobów spędzania czasu wolnego;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej
V. **Żyjemy bezpiecznie**	**Bezpieczeństwo i pierwsza pomoc**	- Jestem uczestnikiem ruchu drogowego	- zrozumienie konsekwencji niebezpiecznego zachowania na drodze; - zrozumienie problemów przed jakimi stają wszyscy użytkownicy dróg; - uświadomienie, że rowerzyści są szczególnie narażeni na urazy i potrzebują ochrony głowy; - utrwalanie świadomości	wychowawca, nauczyciel techniki, nauczyciel odpowiedzialny za profilaktykę drogową, przedstawiciele policji	- z wykorzystaniem zestawu materiałów „Zasady bezpieczeństwa ruchu drogowego

			znaczenia bycia widocznym na drodze (noszenie odblasków); - wyrabianie przekonania - o konieczności zapinania pasów bezpieczeństwa w pojazdach;		
		- Moje bezpieczeństwo zależy od moich decyzji	- wyrabianie odpowiedzialności za swoje decyzje i postępowanie; - ćwiczenie umiejętności odmawiania; - dostarczanie wiedzy na temat skutecznych i nieskutecznych komunikatów;	wychowawca,	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”
		- Prawo i MY	- poszerzenie wiedzy uczniów na temat obowiązującego prawa; - kształtowanie przekonania o obowiązku przestrzegania praw; - kreowanie pozytywnych wzorów zachowań i postawy asertywnej wobec patologii społecznej; - zapobieganie agresji wśród dzieci i młodzieży	wychowawca, pedagog szkolny, przedstawiciele policji i Straży Miejskiej	w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej, - w ramach zajęć przygotowujących do konkursu „Prawo i MY”
		- Pierwsza pomoc przedlekarska	- utrwalanie dotychczasowej wiedzy i umiejętności uczniów związanych z pomocą przedlekarską;	wychowawca, nauczyciel biologii, pielęgniarka szkolna,	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale

			- ćwiczenia w udzielaniu piewszej pomocy przedlekarskiej;	przedstawiciel Zespołu do spraw bezpieczeństwa i profilaktyki	nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”
		- „Żyj bezpiecznie” - profilaktyka przeciwpożarowa i zapobieganie skutkom oparzeń	- prąd jako źródło pożaru i oparzeń; - nauka rozpoznawania sytuacji, które zagrażają poparzeniem prądem elektrycznym; - poznanie zasad udzielania pomocy osobom porażonym prądem elektrycznym;	wychowawca	- zgodnie z program profilaktyki przeciwpożarowej i zapobiegania skutkom oparzeń „Żyj bezpiecznie”
		- Płytka wyobraźnia to kalectwo	- uświadamianie związku między skokiem do wody, a niepełnosprawnością; - przypomnienie zasad bezpieczeństwa nad wodą; - kształtowanie nawyku dbania o bezpieczeństwo swoje i innych podczas pobytu nad wodą; - poszerzanie wiedzy uczniów na temat miejsc niebezpiecznych dla oddania skoku do wody; - uwrażliwienie uczniów na obowiązek niesienia pomocy; - zapoznawanie uczniów z podstawowymi zasadami pomocy ofiarom wypadku; - przybliżenie oznakowania zakazującego kąpiel oraz skoków	pedagog szkolny	- zgodnie z scenariuszem programu „Płytka wyobraźnia to kalectwo”

			do wody; - zachęcanie uczniów do promowania bezpiecznego wypoczynku nad wodą; - motywowanie uczniów do unikania okoliczności sprzyjających zachowaniom ryzykownym nad wodą;		
		- Bezpieczeństwo i zagrożenia we współczesnym świecie- zagrożenia terrorystyczne.	- uświadomienie zagrożeń związanyc z terroryzmem, napadami, incydentami bombowymi, agresją; - kształtowanie nawyków bezpiecznych zachowań służących ochronie przed agresją i terrorem; - kształtowanie postaw tolerancji wobec inności i wrażliwości na krzywdę i przemoc; - poznanie zasad racjonalnego zachowania w przypadku zagrożen terrorystycznego; - poznanie Polskiej Karty Praw Ofiar	wychowawca, członkowie Zespołu do spraw bezpieczeństwa, zaproszeni przedstawiciele służb mundurowych	- z uwzględnieniem zagrożeń współczesnego świata (np. zagrożenia terrorystyczne, incydenty „bombowe”, konflikty religijne, narodowościowe, wojny)
	Chroniąc środowisko chronimy siebie	- My i przyroda – ekologia na co dzień	- zachęcanie do podejmowania działa na rzecz najbliższego środowiska (segregowanie śmieci, ograniczenie zużycia energii elektrycznej, wody, papieru); - rozwijanie zainteresowań ochroną środowiska;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej
		- Nie chcemy przyzwyczaić się do hałasu!	- dostarczenie wiedzy na temat szkodliwości hałasu; - wdrażanie do podejmowania działa	„	„

			mających na celu ograniczenie hałasu w szkole;		
		Człowiek, a środowisko	- ukazywanie skutków działalności człowieka dla środowiska naturalnego (pozytywne i negatywne); - rozwijanie zainteresowań ochrona przyrody;	”	”
VI. **Żyjemy w Europie, Polsce, Krakowie, Rodzinie**	**Jesteśmy świadomi naszej przynależności narodowej**	- Hymn, godło, barwy narodowe. Znam i szanuję	- kultywowanie właściwej postawy uczniów wobec symboli narodowych; - kształtowanie właściwej postawy podczas śpiewania hymnu i wprowadzania sztandaru; - uświadamianie znaczenia wspólnot narodowej, historycznej, obyczajowej; - przykłady bohaterskiej obrony symboli narodowej;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	- w ramach realizowanych treści programowych i godziny wychowawczej, w czasie udziału w różnych uroczystościach szkolnych
		- Święta narodowe	- rozszerzanie wiedzy uczniów na temat ważnych świąt państwowych - branie udziału w obchodzeniu świąt państwowych i wykazywanie się odpowiednią postawą	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	- w ramach realizowanych treści programowych, godziny wychowawczej, imprez i uroczystości szkolnych
		- Bohaterowie narodowi. Co to znaczy być bohaterem?	- przybliżenie sylwetek ważnych postaci z historii Polski, jako wzorów bohaterstwa; - pogłębienie znaczenia pojęcia bohater: - współcześni bohaterowie	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	”

	Jesteśmy częścią wspólnoty	- Unia Europejska	- przedstawienie uczniom wiedzy na temat historii powstania i funkcji które spełnia Unia Europejska; - znajomość terminów Europa, Europejczyk, przynależność Polski do europejskiej rodziny; - symbole związane Unią Europejską (flaga, hymn);	”	- w ramach realizowanych treści programowych, godziny wychowawczej,
		- Pojecie ojczyzny i małej ojczyzny	- wyjaśnienie pojęć ojczyzna, mała ojczyzna, region, środowisko; - promowanie walorów ojczyzny i małej ojczyzny; - budowanie świadomości obywatelskiej;	wychowawca, nauczyciele	- w ramach realizowanych treści programowych, godziny wychowawczej
	Przygotowujemy się do życia w rodzinie	- Prawa dzieci	- uzmysłowienie uczniom, że dzieci tak jak dorośli mają swoje prawa; -zapoznanie z dokumentami, w których gwarantowane są prawa dzieci (konwencja o prawach dziecka); - prawa, a obowiązki;	wychowawca, nauczyciele,	- w ramach realizowanych treści programowych i godzin wychowawczych
		- Obowiązki dzieci	- uzmysławianie uczniom, że oprócz praw posiadają obowiązki; - budzenie świadomości co do konieczności zachowania równowagi pomiędzy prawami i obowiązkami; - uświadamianie konieczności właściwego rozplanowania własnych obowiązków; - kwestia obowiązków, jakie spoczywają na poszczególnych	”	”

			członkach rodziny;		
		- Czy pamiętam o swoich najbliższych?	- omówienie znaczenia upamiętniania ważnych chwil w życiu każdego człowiek; - ukazanie znaczenia kultywowania tradycji rodzinnych;	”	”

7. PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNYCH DLA KLASY VII

Obszar oddziaływań	Dział	Tematyka działań	Cele, zadania	Realizacja	
				Odpowiedzialny	Uwagi
1	2	3	4	5	6

I. **Żyjemy zdrowo i aktywnie**	**Promocja zdrowia**	- Higiena osobista w okresie dojrzewania	- przypomnienie wiedzy o przemianach fizycznych i psychicznych zachodzących w okresie dojrzewania; - uświadomienie, że wraz z dojrzewaniem wzrasta odpowiedzialność za dbałość o swoje ciało; - przypomnienie prawidłowości rządzących okresem dojrzewania; - przypomnienie zasad prawidłowego wykonywania zabiegów higienicznych; - wyrabianie właściwych nawyków higienicznych; - przekazanie informacji o środkach higieny osobistej	wychowawca, nauczyciel wychowania do życia w rodzinie, nauczyciel biologii, pedagog szkolny	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”
		- Akademia Dojrzewania	- dostarczenie wiedzy na temat: - miłości i szacunku, kolejności więzi; - pierwszej wizyty u ginekologa;	pedagog szkolny	- zgodnie z programem dla dziewcząt klas VII Akademia Dojrzewania Zajęcia dla dziewcząt
		- Czy istnieje związek między atrakcyjnością, a przestrzeganiem zasad higieny	- uświadamianie uczniom, co stanowi o ich wzajemnej atrakcyjności i sposobach wpływania na postrzeganie przez innych; - rola higienicznego trybu życia	wychowawca, nauczyciel biologii i wychowania do życia w rodzinie	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej,

					- pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”
		- Jak zapobiegać chorobom serca?	- poznanie czynników, które sprzyjają chorobom serca; - styl życia, a choroby serca	wychowawca, nauczyciel biologii	”
	Zdrowy styl odżywiania	- Metabolizm nastolatka	- dostarczenie wiedzy na temat właściwości przemiany materii u nastolatka i jego zapotrzebowania energetyczne - kształtowanie umiejętności właściwego odżywiania w oparciu o wiedzę;	wychowawca, nauczyciel biologii i wychowania do życia w rodzinie	”
		- Najlepsze witaminy – nie w pigułkach!	- utrwalenie wiadomości na temat zasad racjonalnego żywienia ze szczególnym uwzględnieniem roli witamin i soli mineralnych; - kształtowanie odpowiedzialności za własny styl odżywiania;	Wychowawca, nauczyciel biologii, chemii	”
	Aktywność ruchowa, praca i wypoczynek	- Czy to co modne jest zdrowe i higieniczne ?	- uświadomienie młodzieży, że nie zawsze, to co proponuje moda jest zdrowe dla naszego organizmu; - aktywne i modne sposoby spędzania czasu	wychowawca, nauczyciele wychowania fizycznego	”
		- Od nudy do przeciążenia – różnice w samopoczuciu pod wpływem stresu cz. 1	- zwrócenie uwagi uczniów na wszechobecność stresu w życiu i konieczność radzenia sobie z nim; - pobudzenie uczniów do myślenia na temat sposobów optymalizowania codziennych stresów; - zapoznanie uczniów z	wychowawca, nauczyciele	”

			subiektywnymi skutkami stresu w różnych typach sytuacji (nuda, przeciążenie, optymalny poziom stresu); - rozwijanie kreatywności myślenia;		
		- Jak wypoczywać pomimo stresu – nauka relaksu w każdej sytuacji cz. 2	- poznanie ćwiczeń relaksujących do zastosowania w każdej sytuacji; - zapoznanie uczniów z prostymi metodami pokonywania nadmiernego stresu; - zwrócenie uwagi dzieci na czynniki potęgujące zmęczenie człowieka i dyskomfort;	wychowawca, nauczyciele, pedagog	″
II. Reagujmy na otaczające nas zło	**Psychospołeczne aspekty zdrowia**	- Umiejętność słuchania i rozmawiania	- uświadamianie cech dobrej komunikacji; - ćwiczenia w bezpośrednim formułowaniu komunikatów; - komunikat „nie”;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”
		- Umiejętność komunikowania o sobie	- komunikowanie faktów, opinii, emocji; - komunikat typu „ja” i „ty”;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	″
		- Efektywne porozumiewanie	- ćwiczenia w prawidłowym komunikowaniu się;	wychowawca, nauczyciele	″

		się z innymi	- zwiększenie umiejętności komunikowania się; - uświadamianie roli komunikowania się w kształtowaniu właściwych relacji społecznych;	poszczególnych przedmiotów, nauczyciel WDŻ	
	Nauka tolerancji	- Prawa dziecka, ucznia, obywatela, człowieka	- zapoznanie się z podstawowymi aktami prawnymi w kontekście praw dziecka, ucznia, człowieka, obywatela RP; - nauka egzekwowania swoich i cudzych praw w poczuciu godności własnej i cudzej; - kształtowanie postaw tolerancji	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej
	Nauka odpowiedzialności	- Jestem współgospodarzem szkoły	- zachęcanie uczniów do działań w ramach SU; - kształtowanie odpowiedzialności uczniów za szkołę, jej otoczenie; - kształtowanie umiejętności współpracy i okazywania wsparcia i pomocy młodszym członkom społeczności szkolnej; - wyrabianie poczucia odpowiedzialności za wypełnianie powierzonych obowiązków;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów, opiekun samorządu szkolnego, samorząd szkolny	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej, - zgodnie z planem pracy SRU
	Kultura na co dzień	- Godnie reprezentuję swoją szkołę	- zachęcanie uczniów do udziału w imprezach (olimpiady, konkursy, zawody); - wyrabianie odpowiedzialności za tworzenie wizerunku szkoły;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	"

			- prezentowanie dorobku szkoły środowisku; - utrwalenie wiedzy o patronie, historii szkoły;		
		- Stosunek do rówieśników i osób dorosłych	- kształtowanie właściwych relacji międzyludzkich opartych na uprzejmości, grzeczności i tolerancji; - rozwijanie dbałość o kulturę słowa, piętnowanie wulgaryzmów; - kształtowanie odpowiedzialności za własne zachowanie	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	″
	Stop przemocy i agresji	- Czy to agresja?	- uświadomienie mechanizmów powstawania agresji; - uświadomienie sobie odczuć towarzyszących sytuacji konfliktowej;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”
		- Agresja i przemoc. Czy to, to samo?	- usystematyzowanie wiedzy uczniów na temat przemocy i agresji; - uczenie właściwych zachowań i odpowiedzialności; - nauka właściwego podejścia do rozwiązywania sytuacji konfliktowej;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	″

		- Nie pozwalajmy na przemoc wokół nas – poszanowanie prawa do nietykalności	- uwrażliwienie uczniów na różne przejawy przemocy w codziennym życiu; - dostarczenie wiedzy o instytucjach i organizacjach zajmujących się ofiarami i sprawcami przemocy; - rozwijanie poczucia sprawstwa i wrażliwości na krzywdę innych ludzi; - rozwijanie empatii;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	″
	Szanujemy i pomagamy osobom niepełnosprawnym, starszym i chorym	- Każdy może stać się niepełnosprawny lub chory	- uwrażliwianie uczniów na niebezpieczeństwa współczesnego świata dla ich zdrowia i życia; - kształtowanie postaw odpowiedzialności za zdrowie i życie własne oraz innych ludzi	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	″
		- Nasze obowiązki wobec innych ludzi	- uwrażliwianie uczniów na potrzeby innych ludzi (szczególnie starszych, niepełnosprawnych); - wskazywanie możliwości udzielania wsparcia osobom tego potrzebującym; - budzenie szacunku i tolerancji wobec osób starszych;	wychowawca,	″
III. Zapobiegajmy niepowodzeniom dydaktycznym	**Jestem uczniem**	- Moje mocne strony	- doskonalenie umiejętności uczniów w dokonywaniu prawidłowej oceny swoich możliwości i zachowań; - rozwijanie umiejętności mówienia o sobie, prezentowania siebie,	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych

			określania cech swojej osobowości; - budzenie poszanowania własnej wartości, przy okazywaniu tolerancji i akceptacji dla innych; - uczenie umiejętności samokontroli i dokonywania samooceny;		przedmiotów i godziny wychowawczej
	Zainteresowania i uzdolnienia	- Moje hobby i pasje	- dopingowanie uczniów do rozwoju zainteresowań i zdolności; - pomoc w odkrywaniu uzdolnień i ukierunkowaniu pasji; - wyrabianie umiejętności stawiania celów i dążenia do osiągania ich; - dzielenie się przez uczniów z innymi sowimi pasjami, zainteresowaniami; - eksponowanie na forum klasy lub szkoły pasji uczniów lub ich osiągnięć; - rozwijanie pracowitości, odpowiedzialności, wytrwałości i konsekwencji w działaniu; - zachęcanie do udziału w pracach różnych kół zainteresowań oraz do uczestnictwa w różnych konkursach i projektach edukacyjnych;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów, opiekunowie kół zainteresowań,	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej, - w zakresie przygotowań do konkursów i projektów edukacyjnych
	Trudności w nauce	- Dlaczego się uczę i dla kogo?	- uświadamianie uczniom znaczenia ich stosunku do nauki i motywów nimi kierujących w	wychowawca, nauczyciele poszczególnych	- w ramach realizowanych treści programowych

			tym kontekście; - uświadamianie uczniom przydatności wiedzy, która zdobywają w szkole; - wzmacniane wiary we własne siły; - rozwijanie wyobraźni, twórczego myślenia; - nauka samokontroli;	przedmiotów, pedagog szkolny, opiekunowie kół zainteresowań,	zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej,
IV. Żyjemy bez nałogów	**Życie bez nałogów**	- Przyczyny sięgania po narkotyki i dopalacze	- zrozumienie przyczyn sięgania po narkotyki i dopalacze; - poszukiwanie alternatywnych (konstruktywnych) sposobów radzenia sobie; - przypomnienie sposobów odmawiania; - ćwiczenia umiejętności odmawiania; - uświadomienie uczniom siły nacisku grupowego;	Wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów, nauczyciel wychowania do życia w rodzinie	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”
		- Przyczyny sięgania po alkohol	- dostarczanie informacji na temat stereotypów związanych z piciem i powodów dla których ludzie sięgają po alkohol; - ćwiczenia umiejętności odmawiania; - uświadomienie uczniom siły nacisku grupowego;	Wychowawca, nauczyciel biologii i WDŻ	″
		- Negatywne skutki palenia papierosów na zdrowie człowieka	- uświadomienie uczniom negatywnych skutków palenia papierosów na organizm człowieka; - dostarczenie wiadomości na	Wychowawca, nauczyciele biologii i chemii, WDŻ	″

			temat palenia papierosów, jako negatywnej (chemicznej) strategii regulowania emocji; - przypomnienie wiadomości na temat mechanizmu uzależnienia;		
		- Uzależnienia – komputer, internet, telefony komórkowe, telewizja	- uświadamianie skutków uzależnienia od gier komputerowych, internetu, telefonów komórkowych, telewizji; - media społecznościowe i niebezpieczeństwa z nimi związane; - zachęcanie do rozważnego korzystania z telefonów komórkowych, telewizji i komputera i do zdrowych sposobów spędzania czasu wolnego;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej
V. Żyjemy bezpiecznie	**Bezpieczeństwo i pierwsza pomoc**	- Rowerzysta uczestnikiem ruchu drogowego	- przypomnienie o konsekwencjach niebezpiecznego zachowania na drodze; - zrozumienie problemów przed jakimi stają wszyscy użytkownicy dróg; - uświadomienie, że rowerzyści, jako uczestnicy ruchu drogowego narażeni są na urazy i potrzebują ochrony głowy w postaci kasku rowerowego; - utrwalanie świadomości znaczenia bycia widocznym na drodze (noszenie odblasków);	wychowawca, nauczyciel techniki, nauczyciel odpowiedzialny za profilaktykę drogową, przedstawiciele policji	- z wykorzystaniem zestawu materiałów „Zasady bezpieczeństwa ruchu drogowego

			- przypomnienie o konieczności przestrzegania przepisów ruchu drogowego;		
		- Co zrobić, gdy zdarzy się wypadek ? Pierwsza pomoc przedlekarska	- utrwalanie dotychczasowej wiedzy i umiejętności uczniów związanych z pomocą przedlekarską; - ćwiczenia w udzielaniu piewszej pomocy przedlekarskiej;	wychowawca, nauczyciel biologii, pielęgniarka szkolna, przedstawiciel Zespołu do spraw bezpieczeństwa i profilaktyki	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”
		- Moje decyzje wpływają na moje bezpieczeństwo	- wyrabianie odpowiedzialności za swoje decyzje i postępowanie; - dostarczanie wiedzy na temat skutecznych i nieskutecznych komunikatów; - nauka bycia asertywnym;	wychowawca,	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”
		- „Modnie” – to nie koniecznie bezpiecznie i zdrowo	- pobudzenie uczniów do refleksji na temat bezpieczeństwa zachowań uchodzących za modne; - dostarczenie wiedzy na temat wybranych zachowań ryzykownych dla zdrowia; - rozwijanie umiejętności	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny

			dokonywania odpowiedzialnych wyborów; - kształtowanie umiejętności dyskutowania i współpracy w grupie;		wychowawczej, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”
		- Prawo i MY	- poszerzenie wiedzy uczniów na temat obowiązującego prawa; - wskazywanie obszarów odpowiedzialności karnej nieletnich; - kształtowanie przekonania o obowiązku przestrzegania praw; - kreowanie pozytywnych wzorów zachowań i postawy asertywnej wobec patologii społecznej; - zapobieganie agresji wśród dzieci i młodzieży;	wychowawca, pedagog szkolny, przedstawiciele policji i Straży Miejskiej	w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej,
		- „Żyj bezpiecznie” - profilaktyka przeciwpożarowa i zapobieganie skutkom oparzeń	- przypomnienie przyczyn powstawania pożarów i sposobów zapobiegania im; - przypomnienie zasad udzielania pomocy osobom poparzonym; - przypomnienie wiedzy na temat właściwego zachowania w czasie pożaru i akcji ewakuacyjnej;	wychowawca	- zgodnie z program profilaktyki przeciwpożarowej i zapobiegania skutkom oparzeń „Żyj bezpiecznie”
		- Płytka wyobraźnia to kalectwo	- przypomnienie związku między skokiem do wody, a niepełnosprawnością; - przypomnienie zasad bezpieczeństwa nad wodą; - kształtowanie nawyku dbania o bezpieczeństwo swoje i innych podczas pobytu nad wodą;	pedagog szkolny	- zgodnie z scenariuszem programu „Płytka wyobraźnia to kalectwo”

			- poszerzanie wiedzy uczniów na temat miejsc niebezpiecznych dla oddania skoku do wody; - uwrażliwienie uczniów na obowiązek niesienia mądrej pomocy, bez narażania siebie i innych w trakcie jej udzielania; - przypominanie uczniom podstawowych zasad pomocy ofiarom wypadku; - przypomnienie oznakowania zakazującego kąpieli oraz skoków do wody; - zachęcanie uczniów do promowania bezpiecznego wypoczynku nad wodą; - motywowanie uczniów do unikania okoliczności sprzyjających zachowaniom ryzykownym nad wodą;		
		- Bezpieczeństwo i zagrożenia we współczesnym świecie- zagrożenia terrorystyczne.	- uświadomienie zagrożeń związanyc z terroryzmem, napadami, incydentami bombowymi, agresją; - kształtowanie nawyków bezpiecznych zachowań służących ochronie przed agresją i terrorem; - kształtowanie postaw tolerancji wobec inności i wrażliwości na krzywdę i przemoc; - poznanie zasad racjonalnego zachowania w przypadku zagrożen terrorystycznego; - poznanie Polskiej Karty Praw Ofiar	wychowawca, członkowie Zespołu do spraw bezpieczeństwa, zaproszeni przedstawiciele służb mundurowych	- z uwzględnieniem zagrożeń współczesnego świata (np. zagrożenia terrorystyczne, incydenty „bombowe”, konflikty religijne, narodowościowe, wojny) Materiały

	Chroniąc środowisko chronimy siebie	- Recykling	- poznanie idei recyklingu; - śmieci – problem cywilizacyjny; - zdobycie przez uczniów wiedzy na temat sposobów ograniczania ilośc śmieci; - zastosowanie idei recyklingu w szkole;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej
		- Ja i ochrona środowiska	- kształtowanie nawyków związanyc z ochrona przyrody; - wyrabianie zaciekawienia światem przyrody, zrozumienia jej związkó z życiem człowieka;	,,	,,
VI. **Żyjemy w Europie, Polsce, Krakowie, Rodzinie**	**Jesteśmy świadomi naszej przynależności narodowej**	- Znam i szanuję	- kultywowanie właściwej postawy uczniów wobec symboli narodowych; - kształtowanie właściwej postawy podczas śpiewania hymnu i wprowadzania sztandaru; - uświadamianie znaczenia wspólnot narodowej, historycznej, obyczajowej; - symbole, które mają istotne znaczenie dla funkcjonowania narodu polskiego;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	- w ramach realizowanych treści programowych i godziny wychowawczej, w czasie udziału w różnych uroczystościach szkolnych
		- Jakie mam obowiązki wobec ojczyzny?	- kształtowanie postaw obywatelskic społeczno-moralnych i etycznych - kształtowanie poczucia przynależności narodowej; - ukazywanie przykładów z historii Polski świadczących o miłości ojczyzny i patriotyzmie;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	- w ramach realizowanych treści programowych, godziny wychowawczej, imprez i uroczystości szkolnych

			- patriotyzm walki i patriotyzm pracy		
		- Znam miejsca ważne dla pamięci narodowej	- przybliżenie miejsc ważnych dla pamięci narodowej ; - upamiętnianie ważnych wydarzeń historycznych; - ukazywanie osiągnięć i postaw wybitnych Polaków	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów (historyk, bibliotekarz)	”
	Jesteśmy częścią wspólnoty	- Co wiemy o Unii Europejskiej	- usystematyzowanie i rozwijanie wiedzy na temat UE; - rozwijanie poczucia przynależności do społeczności Europy - znajomość symboli związanych Un Europejską (flaga, hymn);	”	- w ramach realizowanych treści programowych, godziny wychowawczej,
		- Co wiem o swoim regionie?	- usystematyzowanie wiedzy uczniów - budowanie świadomości obywatelskiej; - promowanie walorów Małopolski; - poznawanie sylwetek ludzi związanych z historia regionu;	wychowawca, nauczyciele	- w ramach realizowanych treści programowych, godziny wychowawczej
	Przygotowujemy się do życia w rodzinie	- Każdy ma prawo do swojego ciała	- uzmysłowienie uczniom ich praw, tym także w kwestii nietykalności cielesnej; - wskazanie instytucji i osób, które mogą okazać pomoc, w przypadku naruszenia praw dziecka; - Niebieska Karta	wychowawca, nauczyciele	- w ramach realizowanych treści programowych i godzin wychowawczych
		- Każdy człowiek jest indywidualnością	- podkreślanie indywidualizmu każdego dziecka i jego walorów ; - pobudzanie ciekawości poznawczej motywowanie do uczenia się; - uczenie rozwijania swoich predyspozycji, talentów i zdolności; - ukazywanie wartości zdobywania	”	”

			wiedzy i wykształcenia; - propagowanie pozytywnych wzorców literackich; - propagowanie czytelnictwa;		
		- Chłopcy i dziewczynki	- omówienie różnic pomiędzy płciam - zmiany zachodzące w okresie dojrzewania, traktowanie zmian zachodzących w organizmie jako naturalnej konsekwencji dojrzewania - utożsamianie się z własną płcią;	wychowawca, nauczyciele (biologii, WDŻ), prelegentka programu Małe Kobietki pedagog szkolny	”

8. PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNYCH DLA KLASY VIII

Obszar oddziaływań	Dział	Tematyka działań	Cele, zadania	Realizacja	
				Odpowiedzialny	Uwagi
1	2	3	4	5	6
I. Żyjmy zdrowo i aktywnie	**Promocja zdrowia**	- Co wpływa na nasze zdrowie?	- uczniowie uświadamiają sobie różnorodność czynników wpływających na ich zdrowie; - uczniowie uświadamiają sobie	wychowawca, nauczyciele	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale

			swoją rolę w kreowaniu własnego zdrowia; - budzenie odpowiedzialności za własne zdrowie;		nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”
		- Moje zdrowie w moich rękach	- uczniowie uczą się, że ich decyzje i działanie mają konkretny wpływ na kształtowanie środowiska prozdrowotnego	wychowawca, nauczyciele	”
		- Chorobom nowotworowym można zapobiegać	- uczniowie zdobywają podstawowe informacje o chorobach nowotworowych i możliwościach profilaktyki chorób nowotworowych; - pojecie chorób cywilizacyjnych;	wychowawca, nauczyciel biologii	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”
		- AIDS – choroba przed którą można się obronić	- przypomnienie i uporządkowanie informacji o HIV i AIDS	wychowawca, nauczyciel biologii	”
	Zdrowy styl odżywiania	- Żywienie a profilaktyka	- uświadomienie uczniom, że sposób żywienia ma istotny wpływ na stan zdrowia człowieka; - podanie podstawowych	wychowawca, nauczyciel biologii i wychowania do życia w rodzinie, szkolna służba	”

			informacji na temat diet i ich wpływu na zdrowie (plusy i minusy, pozytywy i zagrożenia);	zdrowia	
		- Żywienie a inteligencja	- dostarczenie informacji na temat związku pomiędzy żywieniem człowieka, a jego sprawności a intelektualną; - nabycie wiedzy na temat właściwego doboru żywności wspomagającej możliwości uczenia się, koncentracji uwagi i zapamiętywania; - nabycie umiejętności wczuwania się, obserwacji własnego organizmu;	wychowawca, nauczyciel biologii i wychowania do życia w rodzinie, szkolna służba zdrowia	"
		Estetycznie, zdrowo i bezpiecznie, czyli prywatka u nastolatka	- przypomnienie wiadomości o zasadach zdrowego odżywiania; - śmieciowe jedzenie i niebezpieczeństwa z nim związane; - tworzenie jadłospisów zgodnych z zasadami zdrowego żywienia; - mówimy nie alkoholowi i innym środkom uzależniającym;	wychowawca	"
		- Znaczenie wody dla sprawnego funkcjonowania organizmu	- uświadomienie uczniom, jak duże znaczenie dla właściwego funkcjonowania organizmu ma woda; - ukazanie zależności miedzy ilością dostarczanej do organizmu wody, a efektywnością pracy umysłowej; - dostarczenie informacji jakie są	Wychowawca, nauczyciele biologii, chemii	"

			źródła wody w organizmie człowieka jaki sposób żywienia przyczynia się do odwodnienia; - uświadamianie konieczności ochrony zasobów wody w Polsce; - zagrożenia używania pojemników na wodę nie ulęgających biodegradacji;		
	Aktywność ruchowa, praca i wypoczynek	- Rusz głową, by się nie nudzić	- pokazanie uczniom możliwości pomysłowego organizowania aktywności ruchowej; - rozwijanie twórczego myślenia; - doskonalenie współdziałania w grupie;	wychowawca, nauczyciele wychowania fizycznego	„
		- Ja i moje sukcesy	- uświadomienie uczniom zmian psychofizycznych zachodzących w życiu każdego człowieka; - zapoznanie uczniów z praktycznymi prostymi sposobami zachowania zdrowia do późnej starości; - pobudzenie uczniów do ciągłego rozwoju i doskonalenia się; - wzmacnianie poczucia wartości własnej, indywidualności; - pobudzanie do wytrwałego działania; - uczenie planowania;	wychowawca, nauczyciele	„
		- Sport to zdrowie – czy zawsze i dla każdego?	- zwrócenie uwagi uczniom na niebezpieczeństwa związane z uprawianiem sportu wyczynowego;	wychowawca, nauczyciele wychowania fizycznego	„

			- kwestia nieuczciwego dopingu; - rozwijanie aktywności i twórczego myślenia; - uświadamianie uczniom skutków niekorygowanych wad postawy; - przekonanie uczniów do rekreacji fizycznej, która jest wskazana w każdym wieku;		
II. Reagujemy na otaczające nas zło	**Psychospołeczne aspekty zdrowia**	- Sposoby radzenia sobie ze stresem	- poszerzenie wiedzy uczniów na temat stresu; - uświadamianie mechanizmów rządzących stresem; - uczenie możliwości przekształcenia energii związanej ze stresem w konstruktywne działanie; - ćwiczenie optymalnego sposobu zachowania w sytuacji stresowej;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	"
		- Wartość zdrowia	- uzyskanie podstawowych informacji, docenianie wartości zdrowia i życia; - zachęcanie do dbania o własne zdrowie i zdrowie innych ludzi; - uświadomienie zagrożeń zdrowia;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	"
		- Prezentacja siebie	- nauka pozytywnej prezentacji siebie; - wyrabianie zdolności bezpośredniego formułowania komunikatów; - poznawanie siebie i innych; - podkreślanie indywidualności; - budzenie empatii;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	"

	Nauka tolerancji	- Pojecie wielokulturowości	- przybliżenie uczniom pojęcia wielokulturowości; - uwypuklenie pozytywów i negatywów związanych z funkcjonowaniem ludzi różnych kultur; - kształtowanie tolerancji i oraz szacunku dla ludzi różnych ras i wyznań;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej
	Nauka odpowiedzialności	- Przygotowujemy się do życia w społeczeństwie obywatelskim	- zachęcanie do aktywnej działalności w pracach SU; - przybliżanie pojęcia społeczeństwo obywatelskie; - rozeznanie w inicjatywach obywatelskich podejmowanych w najbliższym otoczeniu; - zapoznanie z działaniami Rady Rodziców; - zapoznanie z działaniami Rady Dzielnicy VII;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów, opiekun samorządu szkolnego, samorząd szkolny, radni Dzielnicy VII Miasta Krakowa	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej, - zgodnie z planem pracy SRU
		- Wartości, cele zamierzenia	- ukazywanie wagi wartości w życiu każdego człowieka; - konieczność dokonywania wyborów; - wytyczanie celów i stwarzanie warunków do ich realizacji; - ponoszenie odpowiedzialności za dokonywane wybory;	wychowawca, nauczyciele	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”

	Kultura na co dzień	- Tradycja i jej znaczenie w życiu każdego człowieka	- wyrabianie szacunku dla polskich tradycji narodowych; - ukazywanie roli tradycji, jako czynnika integrującego i podtrzymującego wspólnotę narodową;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	"
		- Zasad „savoir-vivru" w życiu nastolatka	- przybliżenie zasad „savoir-vivru", które obowiązują również w świecie nastolatków; - wprowadzanie w życie zasad „savoir-vivru"; - dbałość o kulturę słowa, piętnowanie wulgaryzmów; - ciągłe wdrażanie do respektowania i przestrzegania przez uczniów norm zachowań dotyczących kultury osobistej;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	"
		- Życzliwość, sympatia, przyjaźń	- zachęcanie do poszerzania kontaktów z innymi ludźmi; - zasady kulturalnego nawiązywania kontaktów; - koncentrowanie się na pozytywnych zachowaniach; - analiza znaczenia związków z innymi ludźmi;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	"
	Stop przemocy i agresji	- Jak radzić sobie z agresją?	- rozwijanie empatii; - uczenie właściwych zachowań; - budowanie odpowiedzialności; - nauka twórczego podejścia do rozwiązywania sytuacji konfliktowej;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	"

		- Zachowanie w sytuacjach zagrożenia	- zachęcanie do korzystania z pomocy osób dorosłych w sytuacji niebezpieczeństwa, urazu; - doskonalenie umiejętności posługiwania się telefonami alarmowymi; - utrwalanie zasad zachowania obowiązujących w czasie ewakuacji; - wyrabianie nawyku przestrzegania zasad bezpieczeństwa w kontaktach z nieznajomymi; - ustalenie najbardziej skutecznych i nieskutecznych strategii zachowań wobec napastników; - zachęta do uprawiania sportu i poprawy kondycji fizycznej; wyrabianie postawy asertywnej w sytuacji zagrożenia;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	”
	Szanujemy i pomagamy osobom niepełnosprawnym, starszym i chorym	- Osoby niepełnosprawne chore i starsze – jak ja mogę im pomóc?	- zachęcanie uczniów do podejmowania działań na rzecz ludzi potrzebujących; - zapoznanie z możliwymi ofertami działań wolontaryjnych; - uwrażliwianie na potrzeby innych ludzi, szczególnie tych którzy takiej pomocy potrzebują;	wychowawca, nauczyciele	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej,
		- Szanujemy	- usystematyzowanie wiedzy	„	”

		i pomagamy osobom niepełnosprawnym, starszym i chorym	uczniów na temat wolontariatu, instytucji zajmujących się pomocą ludziom starszym, niepełnosprawnym, chorym; - uwrażliwianie na potrzeby ludzi starszych, niepełnosprawnych, chorych;		
III. Zapobiegajmy niepowodzeniom dydaktycznym	**Jestem uczniem**	- Poczucie własnej wartości	- kształtowanie umiejętności radzenia sobie w nietypowych okolicznościach i dokonywania prawidłowej oceny swoich możliwości; - uzmysłowienie uczniom wagi samoświadomości w zakresie własnych możliwości i ograniczeń; - uczenie bezstronności i obiektywizmu w wygłaszaniu opinii, samodzielności w jej dokonywaniu; - kształtowanie umiejętności samooceny; - uczenie sztuki bycia sobą i kształtowania pozytywnego obrazu samego siebie;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej
		- Poznaj siebie, by lepiej organizować swoją naukę	- utrwalenie wiedzy uczniów na temat podstawowych metod usprawniających naukę; - inspiracja do refleksji na temat organizacji nauki własnej; - wzrost kompetencji uczniów w zakresie organizowania własnej pracy umysłowej;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny

			- wymiana doświadczeń w zakresie uczenia się;		wychowawczej - pakiet „Moje zdrowie"
	Zainteresowania i uzdolnienia	- Lekcje twórczości	- wyrabianie poczucia, że każda jednostka ludzka jest twórcza; - zachęcanie do udziału w pracach różnych kół zainteresowań oraz do uczestnictwa w różnych konkursach i projektach edukacyjnych; - prezentowanie na forum klasy, szkoły i środowiska własnych osiągnięć; - kształtowanie umiejętności publicznego prezentowania się;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów, opiekunowie kół zainteresowań,	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej, - w zakresie przygotowań do konkursów i projektów edukacyjnych
	Trudności w nauce	- Czy jestem przygotowany do egzaminu na koniec klasy VIII**?**	- oswajanie uczniów z sytuacją stresową związaną z egzaminem w klasie VIII i uodparnianie na nią poprzez dokładne przygotowanie do egzaminu i poznanie praw nim rządzących; - ćwiczenie umiejętności przydatnych w czasie egzaminu; - wzmacniane wiary w siebie; - rozwijanie wyobraźni, twórczego myślenia; - nauka samokontroli;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów, pedagog szkolny, nauczyciele zespołu ds. egzaminu, opiekunowie kół zainteresowań	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej, - w ramach przygotowań do egzaminu (egzaminy próbne, dodatkowe zajęcia przygotowawcze)
IV.	**Życie bez nałogów**	-Trudny wybór	- ćwiczenie umiejętności	Wychowawca,	- w ramach

Żyjmy bez nałogów			pozwalających na racjonalne podejmowanie decyzji związanych z używaniem różnych substancji uzależniających; - ćwiczenie umiejętności odmawiania; - uświadomienie uczniom siły nacisku grupowego;	nauczyciele poszczególnych przedmiotów, nauczyciel wychowania do życia w rodzinie	realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”
		- Etapy chemicznej zależności od środków uzależniających	- poznanie etapów chemicznej zależności od środków uzależniających; - zwiększenie świadomości uzależnienia i rozwoju choroby;	Wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów, nauczyciel wychowania do życia w rodzinie	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”
		- Społeczne skutki uzależnień	- ukazanie zagrożeń społecznych; - uczulenie na trudności występujące w rodzinie, w której występuje problem szeroko pojętego uzależnienia; - uświadomienie kosztów związanych z leczeniem uzależnienia ponoszonych przez rodziny i społeczeństwo; - oddziaływanie na opinie i postawy związane z problemem uzależnień;	Wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów, nauczyciel wychowania do życia w rodzinie	”

		- Mechanizmy reklamy	- dostarczenie wiedzy na temat wpływu reklamy na podejmowanie decyzji przez człowieka; - poznanie mechanizmów działania reklamy i mediów;	wychowawca	"
		- Internet i media społecznościowe	- uświadamianie skutków uzależnienia od gier komputerowych, internetu; - cyberprzemoc i jej oblicza; - odpowiedzialne korzystanie z Internetu; - zachęcanie do rozważnego korzystania z komputera i do zdrowych sposobów spędzania czasu wolnego;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów, pracownik PPP, przedstawiciele Policji	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej
V. Żyjmy bezpiecznie	**Bezpieczeństwo i pierwsza pomoc**	- Bezpieczeństwo w ruchu drogowym	- utrwalanie nawyków kulturalnego i bezpiecznego zachowania w ruchu drogowym; - uświadamianie konsekwencji niebezpiecznego zachowania na drodze; - zrozumienie problemów przed jakimi stają wszyscy użytkownicy dróg; - wskazywanie na podstawowe błędy popełnianie przez młodzież w czasie poruszania się po drogach (brawura, słuchanie muzyki przez słuchawki w czasie przemieszczania się po drogach);	wychowawca, nauczyciel techniki, nauczyciel odpowiedzialny za profilaktykę drogową, przedstawiciele policji	- z wykorzystaniem zestawu materiałów „Zasady bezpieczeństwa ruchu drogowego
		- Pierwsza pomoc	- uporządkowanie dotychczasowej wiedzy i umiejętności uczniów	wychowawca, nauczyciel biologii,	- w ramach realizowanych treści

		przedlekarska	związanych z pomocą przedlekarską; - ćwiczenia w udzielaniu pierwszej pomocy przedlekarskiej; - utrwalanie wiedzy z zakresu fizjologii człowieka;	pielęgniarka szkolna, przedstawiciel Zespołu do spraw bezpieczeństwa i profilaktyki	programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej, - pakiet edukacyjny „Moje zdrowie”
		- Niebezpieczeństwa związane z kontaktowaniem się z nieznajomymi	- wdrażanie do troski o bezpieczeństwo swoje i innych; - uświadamianie uczniom skutków niekontrolowanego korzystania z mediów, w tym mediów społecznościowych; - zjawisko pedofilii; - wyrabianie odpowiedzialności za swoje decyzje i postępowanie; - ćwiczenie umiejętności odmawiania; - dostarczanie wiedzy na temat skutecznych i nieskutecznych komunikatów;	wychowawca, przedstawiciel Policji, Straży Miejskiej	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej,
		- Znaczenie wiedzy o sobie przed podjęciem ważnej decyzji życiowej	- uporządkowanie wiedzy uczniów na temat tzw. czynników wyboru zawodu; - uświadomienie uczniów wymogów bezpieczeństwa związanych z wykonywaniem określonej pracy; - zainspirowanie uczniów do rzetelnej samooceny swoich możliwości;	wychowawca, specjalista od doradztwa zawodowego	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej, - pakiet edukacyjny

			- rozbudzanie ciekawości poznawczej uczniów; - kształtowanie umiejętności współpracy w grupie; - rozwijanie kreatywności uczniów;		„Moje zdrowie”
		- Prawo i MY	- poszerzenie wiedzy uczniów na temat obowiązującego prawa; - kształtowanie przekonania o obowiązku przestrzegania praw; - kreowanie pozytywnych wzorów zachowań i postawy asertywnej wobec patologii społecznej; - zapobieganie agresji wśród dzieci i młodzieży	wychowawca, pedagog szkolny, przedstawiciele policji i Straży Miejskiej	w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej,
		- „Żyj bezpiecznie” - profilaktyka przeciwpożarowa i zapobieganie skutkom oparzeń	- usystematyzowanie wiedzy uczniów na temat przyczyn pożarów; - przypomnienie zasad udzielania pomocy osobom poparzonym; - przypomnienie zasad zachowania w czasie akcji ewakuacyjnej;	wychowawca	- zgodnie z program profilaktyki przeciwpożarowej i zapobiegania skutkom oparzeń „Żyj bezpiecznie”
		- Płytka wyobraźnia to kalectwo	- usystematyzowanie wiedzy uczniów na temat bezpiecznych zasad zachowania się nad wodą; - kształtowanie nawyku dbania o bezpieczeństwo swoje i innych podczas pobytu nad wodą; - uwrażliwienie uczniów na obowiązek niesienia pomocy; - przypomnienie uczniom	pedagog szkolny przedstawiciele Policji Wodnej	- zgodnie z scenariuszem programu „Płytka wyobraźnia to kalectwo”

			podstawowych zasad pomocy ofiarom wypadku; - przypomnienie oznakowania zakazującego kąpiel oraz skoków do wody; - zachęcanie uczniów do promowania bezpiecznego wypoczynku nad wodą; - motywowanie uczniów do unikania okoliczności sprzyjających zachowaniom ryzykownym nad wodą;		
		- Bezpieczeństwo i zagrożenia we współczesnym świecie- zagrożenia terrorystyczne.	- uświadomienie zagrożeń związanyc z terroryzmem, napadami, incydentami bombowymi, agresją; - kształtowanie nawyków bezpiecznych zachowań służących ochronie przed agresją i terrorem; - kształtowanie postaw tolerancji wobec inności i wrażliwości na krzywdę i przemoc; - poznanie zasad racjonalnego zachowania w przypadku zagrożen terrorystycznego; - poznanie Polskiej Karty Praw Ofiar	wychowawca, członkowie Zespołu do spraw bezpieczeństwa, zaproszeni przedstawiciele służb mundurowych	- z uwzględnieniem zagrożeń współczesnego świata (np. zagrożenia terrorystyczne, incydenty „bombowe”, konflikty religijne, narodowościowe, wojny)
	Chroniąc środowisko chronimy siebie	- Nasze postawy wobec zagrożeń współczesnego świata, problemów cywilizacyjnych	- pobudzanie uczniów do refleksji na temat zagrożeń otaczającego świata - rozbudzanie uczucia odpowiedzialności za najbliższe otoczenie; - pobudzanie inicjatyw ekologicznyc	wychowawca, nauczyciele	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny

					wychowawczej,
		- Chroniąc środowisko, chronimy siebie	- usystematyzowanie wiedzy uczniów na temat ochrony środowiska; - zachęcanie do podejmowania działa na rzecz ochrony środowiska; - uświadomienie związków świata przyrody z życiem człowieka; - kształtowanie postaw proekologicznych;	wychowawca, nauczyciele	- w ramach realizowanych treści programowych zawartych w materiale nauczania poszczególnych przedmiotów i godziny wychowawczej,
VI. **Żyjemy w Europie, Polsce, Krakowie, Rodzinie**	**Jesteśmy świadomi naszej przynależności narodowej**	- Pod znakiem Mazurka Dąbrowskiego	- kultywowanie właściwej postawy uczniów wobec symboli narodowych; - kształtowanie właściwej postawy podczas śpiewania hymnu i wprowadzania sztandaru; - uświadamianie znaczenia wspólnot narodowej, historycznej, obyczajowej; - symbole, które mają istotne znaczenie dla funkcjonowania narodu polskiego;	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	- w ramach realizowanych treści programowych i godziny wychowawczej, w czasie udziału w różnych uroczystościach szkolnych
		- Patriotyzm kiedyś, patriotyzm dzisiaj	- kształtowanie postaw obywatelskich społeczno-moralnych i etycznych - kształtowanie poczucia przynależności narodowej; - ukazywanie przykładów z historii Polski świadczących o miłości ojczyzny i patriotyzmie; - patriotyzm walki i patriotyzm pracy	wychowawca, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	- w ramach realizowanych treści programowych, godziny wychowawczej, imprez i uroczystości szkolnych
		- Bohaterowie	- ukazywanie osiągnięć i postaw	wychowawca,	„

		narodowi	wybitnych Polaków; - cechy bohatera w odczuciach młodzieży; - kształtowanie właściwych postaw moralnych i obywatelskich;	nauczyciele poszczególnych przedmiotów (historyk, bibliotekarz)	
	Jesteśmy częścią wspólnoty	- Polska w Europie	- ukazywanie roli Polski w Europie i Świecie; - rozwijanie poczucia przynależności do społeczności Europy; - kontrowersje wokół funkcjonowani UE; - poznawanie dorobku i kultury państwa wchodzących w skład UE; - pozostać, czy wystąpić z UE; - co zawdzięczamy UE?;	”	- w ramach realizowanych treści programowych, godziny wychowawczej,
		- Mieszkamy w Krakowie, Małopolsce	- poznanie twórców ludowych i sztuk ludowej Małopolski malarstwo, rzeźba, muzyka, taniec); - promowanie walorów Małopolski; - poznanie większych zakładów pracy znajdujących się w Małopolsce; - poznawanie sylwetek ludzi związanych z regionem;	wychowawca, nauczyciele (plastyki, muzyki, bibliotekarz)	- w ramach realizowanych treści programowych, godziny wychowawczej
	Przygotowujemy się do życia w rodzinie	- Wstęp do dorosłości	- ukazanie zmian zachodzących w młodych ludziach będących wstępem do dorosłości; - kształtowanie pozytywnego obrazu samego siebie; - kształtowanie umiejętności rozpoznawania swoich i cudzych emocji; - dorastanie do bycia rodzicem;	wychowawca, nauczyciele (biologii, WDŻ), pedagog szkolny	- w ramach realizowanych treści programowych i godzin wychowawczych

			- kształtowanie umiejętności dokonywania trudnych wyborów życiowych;		
		- Koleżeństwo, przyjaźń, zakochanie	- stwarzanie odpowiedniego klimatu do rozwoju przyjaźni wśród młodzieży; - propagowanie koleżeństwa i przyjaźni; - uczenie się wzajemnego szacunku, udzielania potrzebującym bezinteresownej pomocy; - wskazywanie wartości uczuć w życi każdego człowieka;	wychowawca, nauczyciele (biologii, WDŻ), pedagog szkolny	”
		- Być nastolatkiem	- ukazywanie zmian, jakie zachodzą w okresie dojrzewania, traktowanie zmian zachodzących w organizmie jako naturalnej konsekwencji dojrzewania; - uświadamianie, że problemy okresu dojrzewania przeżywają wszyscy nastolatkowe; - stwarzanie odpowiedniego klimatu do rozwoju przyjaźni wśród młodzieży; - propagowanie koleżeństwa i przyjaźni; - uczenie się okazywania uczuć w grupie rówieśniczej;	wychowawca, nauczyciele (biologii, WDŻ), prelegentka programu Małe Kobietki pedagog szkolny	”

7. SZKOŁA DLA RODZICÓW
PROPONOWANE TEMATY SPOTKAŃ KLASOWYCH Z RODZICAMI UCZNIÓW KLAS I - VIII / 11 i 12/.

Lp.	Tematy spotkań
1.	**Nasze dziecko rozpoczyna naukę w szkole – skuteczne sposoby wdrażania do systematycznej pracy i obowiązków ucznia**
2.	**Jak nauczyć dziecko uczyć się, czyli nowoczesne techniki szybkiego zapamiętywania**
3.	**Komputer w życiu naszego dziecka**

4.	**Tworzenie tradycji rodzinnych i klasowych najskuteczniejszą metoda socjalizacji**
5.	**W jaki sposób nasze dziecko jest oceniane w szkole? Ocena opisowa a ocena w skali 1 - 6**
6.	**Skuteczna komunikacja w rodzinie, czyli wzajemnie się rozumiemy**
7.	**Wychowanie bez przemocy – wychowaniem ze zrozumieniem**
8.	**Zaspokajanie potrzeb emocjonalnych a budowanie poczucia własnej wartości u dziecka**
9.	**Bawimy się i cieszymy, czyli zabawy dla dzieci i rodziców**
10.	**Rady i porady wychowawcy i pedagoga dla rodziców czwartoklasisty – trudny próg**
11.	**Uczyć się, ale jak? Nowoczesne techniki szybkiego zapamiętywania ponownie**
12.	**Wpływ mediów na dziecko**
13.	**Wartościowe lektury naszych dzieci**
14.	**Jak łagodnie przejść z dzieckiem przez okres dojrzewania**
15.	**Aktywność nastolatka drogą do życia bez nałogów**
16.	**Sposoby obrony przed stresem, czyli dziwne zachowania dzieci**
17	**Zero tolerancji dla przemocy**
18	**Zagrożenia współczesnego świata**

XIV. PRZYPISY

1/. „Śnieżnobiały uśmiech. Przygody gwiazdek w kosmosie” – program promocji zdrowego uzębienia w klasie pierwszej. Program przygotowany przez Instytut Badawczy Blend-a-med i zaakceptowany przez MEN, konsultacja i organ prowadzący – Polskie Towarzystwo Stomatologiczne.

2/. Program profilaktyczno-wychowawczy dla uczniów klas I-III szkoły podstawowej pod tytułem **„Ja, Ty, My”** opracowany przez Małgorzatę Zębalę.

3/ „Żyj bezpiecznie” program profilaktyki i zapobiegania skutkom oparzeń – program przygotowany przez Procter& Gamble przy współpracy specjalistów Państwowej Straży Pożarnej.

4/. „Radosny uśmiech, radosna przyszłość” – program edukacyjny realizowany w drugiej klasie. Program przygotowany i sponsorowany przez koncern Colgate – Palmolive. Program uzyskał akceptację MZiOS, MEN i PTS.

5/. „Między nami kobietkami” – program dla dziewcząt klas VI przygotowany przez Procter & Gamble i zaakceptowany przez MEN.

6/. „Płytka wyobraźnia to kalectwo” – program Stowarzyszenia Przyjaciół Integracja prowadzony w ramch kampanii społecznej „Płytka wyobraźnia to kalectwo” zmierzającej do zwiększenia świadomości o konsekwencjach lekkomyślnych skoków do wody.

7/. „Porozmawiajmy” – publikacja Samodzielnego Publicznego Ośrodka Terapii i Rehabilitacji dla Dzieci.

8/. „Zasady bezpieczeństwa drogowego”- zestaw materiałów o bezpieczeństwie ruchu drogowego wydany przez BP posiadający pozytywną opinię Wojewódzkiego Ośrodka Metodycznego w Krakowie

10/. „Moje zdrowie” – pakiet edukacyjny przygotowany na zlecenie Wydziału Spraw Społecznych UMK.

11/. Fechner-Sędzica I., Lachowska-Żarska E., **„Nauczyciele – rodzice. Spotkania klasowe prowadzone metoda warsztatowa w szkole podstawowej”**

12/. Arendarska A., **Scenariusz spotkania z rodzicami czyli wywiadówka profilaktyczna**, Warszawa 2001,

14/. „Bezpieczni z prądem” realizowanego przez Polskie Towarzystwo Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej.

16/. „Wolność oddechu – zapobiegaj astmie” – program profilaktyki astmy realizowany pod patronatem Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Polskiego Towarzystwa Alergologicznego i Polskiego Towarzystwa Oświaty zdrowotnej.

17/ Zagrożenia terrorystyczne – zestaw materiałów.

XV. LITERATURA

1. Aboff M., Nie lubię łaskotek, Gdańsk 2004,
2. Arendarska A., Scenariusz spotkania z rodzicami czyli wywiadówka profilaktyczna, Warszawa 2001,
3. Babicka – Wirkus A., Uczeń (nie) biega i (nie) krzyczy, Kraków 2015,
4. Bąbel P., Wisniak M., 12 zasad skutecznej edukacji. Czyli jak uczyć żeby nauczyć, Sopot 2015,
5. Bąk J., Wiewióra-Pyka, Bajkowe spotkania. Program zajęć wychowawczo-profilaktycznych dla uczniów szkoły podstawowej, Kraków 2003,
6. Bailey R., Zarządzanie stresem, czyli ćwiczenia jak sobie z nimi radzić, Warszawa 2002,
7. Bajończyk J., Brzozowski M. A., Dobre maniery. Krotki kurs dla użytkowników, Warszawa 2005,
8. Bińczycka J., Między swoboda a przemocą w wychowaniu, Kraków 2005,
9. Bleja B., Godziny wychowawcze IV-VI, Toruń 1998,
10. Braun A., Mniej.. to często znaczy więcej. Czyli jak radzić sobie z dziecięcą konsumpcją i zapobiegać uzależnieniom, Kielce 2001,
11. DePepino C., Śmierdzący ser, Gdańsk 2004,
12. Dimoff T., Carter S., Jak rozpoznać czy dziecko sięga po narkotyki, Warszawa 1993,
13. Dudziak U., Wychowanie w klasie szkolnej, Warszawa 2002,
14. Dziewięcki M., Nowoczesna profilaktyka uzależnień, Kielce 2002,
15. Faber A., Mazlish E., Jak mówić żeby dzieci nas słuchały. Jak słuchać żeby dzieci do nas mówiły, Poznań 1993,
16. Fechner-Sędzicka I., Lachowska-Żarska E., Nauczyciele – rodzice. Spotkania klasowe prowadzone metodą warsztatową w szkole podstawowej, Toruń 2002,
17. Fox E., Garbert J., Mój podręcznik pierwszej pomocy, Kielce 2004,
18. Gaś Z., A., Profilaktyka uzależnień, Warszawa 1993,
19. Gaś Z., A., Uzależnienia, skuteczność programów profilaktycznych, Warszawa 1994,
20. Grochowska N., Sadowska E., Lekcje wychowawcze klasa IV, V, VI, Warszawa 2000,
21. Grochowska N., Co robić, kiedy nie wiadomo, co robić. Odpowiednik dla nauczyciela, Warszawa 2001,

22. Hawkins J. D., Podręcznik ewaluacji programów profilaktycznych, Warszawa – Olsztyn 1994,
23. Hauk D., Łagodzenie konfliktów w szkole i w pracy. Poradnik do treningu mediacji, Kielce 2002,
24. Houghton B., Dobre dziecko. Jak sprawić by nasze dzieci odróżniały dobro od zła?, Poznań 1999,
25. Huther G., Hauser U. , Wszystkie dzieci są zdolne. Jak marnujemy wrodzone talenty, Słupsk 2014,
26. Jakubowska H., Promocja zdrowia i profilaktyka uzależnień. Przewodnik nauczyciela szkoły podstawowej i gimnazjum, Warszawa-łódź 2002,
27. Jachimka M., Scenariusze lekcji wychowawczych. wg. programu autorskiego „Żyć skutecznie", Wrocław 1997,
28. Jak żyć z ludźmi. Umiejętności interpersonalne. Program profilaktyczny dla młodzieży, Warszawa 2002,
29. Jąder-Tabol M., Efektywne i atrakcyjne metody pracy z dziećmi, Kraków 2015,
30. Jak oceniać Any uczyć (praca zbiorowa), Warszawa 2006,
31. Klein T., Ćwicz swoją pamięć! Kielce 2009,
32. Koczurowska J., Standardy jakości programów profilaktycznych.[w:] Profilaktyka w środowisku lokalnym, Warszawa 2002,
33. Kołakowski A (red), Zaburzenia zachowania u dzieci, Sopot 2014,
34. Kołodziejczyk J., Dyscyplina w klasie. Metody i techniki interwencji, Kraków 2005,
35. Kołodziejczyk A., Czemierowska E., Kołodziejczyk T., Spójrz inaczej. Program zajęć wychowawczo-profilaktycznych dla klas IV-VI szkół podstawowych, Skarżysko Kamienna 1997,
36. Kosińska E., Mądrze i skutecznie. Zasady konstruowania szkolnego programu profilaktyczno - wychowawczego, Kraków 2002,
37. Kosińska E., Gajewski M., Sekty – religijny supermarket, Kraków 2000,
38. Kuncewicz D., Opolska T., Wasiak M., Sekty, przedmiot fascynacji, Warszawa 2000,
39. Kupaj L., Krysa W., Kompetencje trenerskie w pracy nauczyciele. Jak zmotywować ucznia do nauki, Warszawa 2015,
40. Limont W., Uczeń zdolny, Jak go Rozpoznać, jak z nim pracować, Sopot 2012,
41. Łukasik J., Jagielska K., Solecki R., Nauczyciel, wychowawca, pedagog. Szkolne wyzwania, Kielce 2013,
42. Mendel M., Rodzice i nauczyciele jako sprzymierzeńcy, Gdańska 2007,

43. Niesłuchowska A., Bajki i opowiadania w terapii i psychoedukacji dzieci, Płock,
44. Palomares S., Schiling D., Winch C., Skrzynia skarbów. Ćwiczenia grupowe, Warszawa 2011,
45. Paszkiewicz A., Skuteczna praca wychowawcza nauczyciela z uczniem, Warszawa 2014,
46. Paziowie G i B., Szkoła, która ochrania. Szkoła, która ochrania, Kraków 2002,
47. Piszczek M., Równe szanse. Zajęcia terapeutyczno-edukacyjne dla dzieci w wieku 9-11 lat z rodzin dysfunkcyjnych, Warszawa 2001,
48. Riebisch R., Luszczynski H., Diagnoza typów uczniów. Jak je szybko rozpoznać? Jak z nimi pracować? Jak osiągnąć najlepsze wyniki? Sopot 2014,
49. Saper, program profilaktyczny
50. Schaeffer C.E., Foy DiGeronimo T., Jak rozmawiać z dziećmi o bardzo ważnych sprawach, Poznań 2002,
51. Simm M., Węgrzyn – Jonek M., Budowanie szkolnego programu profilaktyki, Kraków 2002,
52. Solms A., Uczymy się uczyć! Kielce 2011,
53. Stamer-Brandt P., Nowe gry i zabawy rozładowujące złość, Kielce 2013,
54. Stasica J., Rozwijanie fantazji, zainteresowań i zdolności uczniów. Zajęcia relaksujące, Kraków 2001,
55. Sawiński J., Sposoby aktywizowania uczniów w szkole XXI w., Warszawa 2014,
56. Stawowy E., Prawa i wolności człowieka. Scenariusze lekcji dla szkół średnich i podstawowych, część 1 i 2, Kraków 2000,
57. Sterna D., Ocenianie kształtujące w praktyce, Warszawa 2014,
58. Szkolny program profilaktyki na poziomie szkoły podstawowej, Toruń 2004,
59. Szmidt K. J, Rakowiecka B., Okraszewski K., Porządek i przygoda, lekcje twórczości. Program edukacyjny, Warszawa 1996,
60. Szymańska J., Szkoła jako miejsce realizacji działań profilaktycznych.[w:] Profilaktyka w środowisku lokalnym, Warszawa 2002,
61. Szymańska J., Programy profilaktyczne. Podstawy profesjonalnej psychoprofilaktyki, Warszawa 2002,
62. Tanajewska A., Kiełpińska I., Korzeniewska E., Program wychowawczy, szkolny program profilaktyki, program

edukacji regionalnej, Gdańska 2013,
63. Tanajewska A, Naprawa R., Stawska J., Praca z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, Warszawa 2014,
64. Tobo – Zau G., Dziewczynka, która przestała się uśmiechać, Gdańsk 2004,
65. Tomaszek B., Jak pracować z dzieckiem nadpobudliwym w szkole i w domu?, Kraków 2006,
66. Wojcieszek K., NOE część I i II. Program profilaktyczny dla młodzieży, Warszawa 1999,
67. Wojcieszek K., Wygrać życie. Szkolny program profilaktyki, Kraków 2002,
68. Wolniewicz-Grzelak B., Trzy koła. Propozycje dla wychowawców klas, zeszyt 1,2,3, Warszawa 1998,
69. Zajączkowski K., Program profilaktyczno-wychowawczy dla uczniów klas I-III szkoły podstawowej, Kraków 2002,
70. Zajączkowski K., Profilaktyka uzależnień a wartości. Przewodnik dla rodziców i wychowawców, Kielce 2002,
71. Zajączkowski K., Nikotyna, alkohol, narkotyki. Profilaktyka uzależnień, Kraków 2001,
72. Zubrzycka E., Czy mogę pogłaskać psa?, Gdańsk 2005,
73. Zubrzycka E., Słup soli, Gdańsk 2005,

Szkolny Program Profilaktyki został uchwalony przez Radę Rodziców Szkoły Podstawowej nr 72 w Krakowie w porozumieniu z Radą Pedagogiczną i Samorządem Uczniowskim SP nr 72 w Krakowie.

Uchwała Rady Rodziców……

1.

2.

3.

Opinia Samorządu Uczniowskiego

……

1.

2.

3.

Opinia Rady Pedagogicznej

…….

1……

2……

3……..

ZAŁACZNIKI